Awoodaha Muhiimka ah

ee Daryeelka Barbaarinta iyo Xirfadlayaasha Waxbarashada

Washington State Department of
CHILDREN, YOUTH & FAMILIES

Tusmada Buugga

Mahadcelin 2

Xubnaha Dallada Horumarinta Xirfadlayaasha: 3

Awoodaha Muhiimka ah: Dulmarka Guud. 4

Qeybta Tusmada I: Koritaanka Caruurta iyo Horumarka. 8

Qeybta Tusmada II: Manhajka iyo Barashada Deegaanka 10

Qeybta Tusmada III: Cabirka Socda ee Horumarka Canuga 25

Qeybta Tusmada IV: Shuraakada Qoyska iyo Bulshada 27

Qeybta Tusmada V: Caafimaadka, Badqabka iyo Nafaqada 30

Qeybta Tusmada VI: Macaamillada. 34

Qeybta Tusmada VII: Qorsheynta iyo Hormarinta Barnaamijka 37

Qeybta Tusmada VIII: Horumarinta Xirfada iyo Hogaaminta. 40

Eray-bixinta 43

Tixraacyada 47

Mahadcelin

Qabyo-qoraalka Awoodaha Muhiimka waxa diyaariyey Cynthia Juarez iyo Lexi Catlin ee Adeega Waxbarashada Degmada 105.

Waxaa dib-u-eegay oo tafatiray Kooxda-Shaqada Heerarka Xirfadlayaasha ee Dallada Horumarinta Xirfadlayaasha Gobolka Washington (PDC) iyo ururka ZERO TO THREE (DHALASHADA ILAA SADDEX SANO JIR), Xarunta Qaranka ee Caruurta, Socod-Baradka iyo Qoysaska.

Dhukumentigani wuxuu kasoo qaadanayaa qaab-dhismeedkiisa Awoodaha Muhiimka ah ee Kansas iyo Missouri ee Xirfadlayaasha Daryeelka Barbaarinta iyo Waxbarashada.

Department of Children, Youth & Families (Waaxda Carruurta, Dhalinyarada & Qoysaska, DCYF) ee Gobolka Washington

Bayaanka Himilada:

Ilaali caruurta oo xooji qoysaska si ay u badhaadhaan.

Maalgalinta sameynta Awoodaha Muhiimka ah ee Xirfladlayaasha Daryeelka Barbaarinta iyo Waxbarashada ee Gobolka Washington waxa ay katimid Xeerka Sookabashada iyo Dibu-Maalgashiga Mareykanka ee 2009 (ARRA).

Wixi macluumaad dheeraad ah oo khuseeya horumarinta xirfada Washington, booqo **www.dcyf.wa.gov/services/earlylearning-profdev**.

Xubnaha Dallada Horumarinta Xirfadlayaasha:

SUSAN YANG AFFOLTER
Khayraadka Daryeelka Caruurta iyo Shabakada Gudbinta ee Gobolka Washington

MICHELLE ANDREAS
Golaha Gobolka ee Bulshada iyo Kuleejka Farsamada

TENLEE BELL
Ururka Waxbarashada Caruurta Yaryar ee Washington

BRENDA BOYD
Jaamacada Gobolka Washington

KELLI BOHANON
DCYF, oo waagi hore ahayd Washington State Department of Early Learning/Office of Superintendent of Public Instruction (Waaxda Waxbarashada Barbaarinta ee Gobolka Washington/Xafiiska Kormeeraha Guud ee Waxbarashada Dadweynaha)

MOLLY BOYAJIAN
Thrive by Five Washington (Kobcidda Ubadka Ilaa Da'da Shan Sano ee Washington)

AGDA BURCHARD
Ururka Waxbarashada Caruurta Yaryar ee Washington

LEXI CATLIN
Adeega Waxbarashada Degmada 105

ANNETTE DIEKER
Madaxa Bilowga

KIM FERGUSON
Adeegyada Qoyska iyo Caruurta Katooliga ah

MARY FISHER
Dugsiga Degmada Bethel

SANGREE FROELICHER
Thrive by Five Washington (Kobcidda Ubadka Ilaa Da'da Shan Sano ee Washington)

SHERYL GARRISON
Child Care Action Council (Golaha Waxqabadka Daryeelka Caruurta)

NANCY GERBER
SEIU, Maxaliya 925

DOROTHY GIBSON
Midowga Macalimiinta Mareykanka

LAURA GIDDINGS
Khayraadka Daryeelka Caruurta iyo Shabakada Gudbinta ee Gobolka Washington

CHAR GOODREAU
DCYF, oo waagi hore ahayd Washington State Department of Early Learning (Waaxda Waxbarashada Barbaarinta ee Gobolka Washington)

LORRIE GREVSTAD
Department of Health (Waaxda Caafimaadka)

AMBER HAVENS
Shuraakada Tababarka Waxbarashada/Golaha Latalinta Waxbarashada Barbaarinta

KAREN HEALY
DCYF, oo waagi hore ahayd Washington State Department of Early Learning/Early Childhood Education and Assistance Program (Waaxda Waxbarashada Barbaarinta ee Gobolka Washington/Barnaamijka Waxbarashada Barbaarinta Caruurta iyo Caawimada)

REBECCA HEINRICH
Department of Health (Waaxda Caafimaadka)

KURSTEN HOLABIRD
SEIU, Maxaliya 925

SALLY HOLLOWAY
Kuleejka Bulshada ee Whatcom

DONNA HORNE
Ururka Daryeelka Caruurta Qoyska ee Gobolka Washington/ Mutadawiciinta Mareykanka

JACKIE JAINGA HYLLSETH
Fasaxa Dugsiyada Washington

NANCY HUTCHINS
Madaxa Bilowga Gobolka X

CYNTHIA JUAREZ
Adeega Waxbarashada Degmada 105

JANICE KELLY
Office of Superintendent of Public Instruction (Xafiiska Kormeeraha Guud ee Waxbarashada Dadweynaha)

RACHEL KIM
Thrive by Five Washington (Kobcidda Ubadka Ilaa Da'da Shan Sano ee Washington)

HANNAH LIDMAN
Horyaalka Codeeyayaasha Waxbarashada

KARRI LIVINGSTON
DCYF, oo waagi hore ahayd Washington State Department of Early Learning (Waaxda Waxbarashada Barbaarinta ee Gobolka Washington)

RETTA MAIN
Jaamacada City

LINDA TYLER MURRAY
Midowga Macalimiinta Mareykanka

MARI OFFENBECHER
Fasaxa Dugsiyada Washington

JOEL RYAN
Gobolk Washington Ururka Madaxa Bilowga iyo ECEAP

MARY JO SHANNON
Barayaasha Waxbarashada Barbaarinta/Midowga Macalimiinta Mareykanka ee Washington

KIRSTEN SPENCER
Xaafada Caruurta

ELIZABETH BONBRIGHT THOMPSON
Khayraadka Daryeelka Caruurta & Shabakada Gudbinta ee Gobolka Washington

KATY WARREN
Gobolk Washington Ururka Madaxa Bilowga iyo ECEAP

ERICA WATSON
Iniinta Daryeelka Nolosha Caruurta

JIM WEST
Guddiga Isku-Xidhka Waxbarashada Sare

SUE WINN
Ururka Daryeelka Caruurta Qoyska ee Gobolka Washington/ Golaha Latalinta Waxbarashada Barbaarinta

Awoodaha Muhiimka ah: Dulmarka Guud

Sanadkii 2009, Sharci-dejintu waxay amartay DCYF, oo waagi hore ahayd Washington State Department of Early Learning (Waaxda Waxbarashada Barbaarinta ee Gobolka Washington, DEL) inay dejiso awoodaha ugu muhiimsan ee xirfadlayaasha daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada. Khayraadkani wuxuu sharxayaa waxa xirfadlayaashani u baahan yihiin si ay u ogaadaan una awoodaan inay sameeyaan si ay u siiyaan daryeel tayo sare leh caruurta.

Awoodaha muhiimka waa daruuri waayo waxay:

- Sharxayaan waxa xirfadlayaasha daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada u baahan yihiin oo ay awoodaan si ay daryeel iyo waxbarasho tayo sare leh u siiyaan caruurta.
- U adeegayaan asaaska go'aamada iyo dhaqamada ay xirfadlayaasha ka fuliyeen dhammaan goobaha daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.
- Dejiyanayaan heerarka daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada caawinaysa xirfada aqoonta.
- Waa qeyb muhiima oo ka mida nidaamka horumarinta xirfadaha balaadhan.

QAABABKA KALA DUWAN EE AWOODAHA MUHIIMKA AH EE LA ISTICMAALI KARO:

Daryeel-bixiyayaasha/ Macalimiinta	• Qiimee heerka aqoonta iyo xirfada ee sideed qeybood oo nuxurka kujira. • Aqoonso qeybaha gaarka ah ee u baahan horumarinta xirfada (tusaale, tababar/waxbarasho).
Agaasimayaasha, Barnaamijka	• Cadee shuruudaha horumarinta xirfada (tusaale, tababar/waxbarasho) ee macluumaadka shaqada shaqaalaha Maamulka. • Diyaari qorshayaasha iyo siyaasadaha horumarinta xirfada shaqaalaha (tusaale, tababar/waxbarasho). • Deji cabir mushahar ku saleysan heerarka awooda.
Tababarayaasha, Tababarka iyo Haayadaha	• Qorshee oo nidaami horumarinta xirfada (tusaale, tababarka/ waxbarashada). • Kor uqaad horumarinta fursadaha xirfada (tusaal, tababarka/waxbarashada).
Kuliyada Waxbarashada Sare, iyo Maamulka	• Isku xidh oo nashqadee waxyaabaha uu ka kooban yahay koorasku si aad u fudaydiso iskubadalka iyo waadixinta heshiisyada Shaqaalaha. • Qiimee waxyaabaha uu hadda ka koobanyahay barnaamijku si loo go'aamiyo horumarinta kooraska.
Haayadaha Fadaraalka, Gobolka, iyo kuwa Maxaliga ah	• Horumari oo hirgali barnaamijyada kuwaasoo kor u qaadaya xirfada qaybta daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.

Awoodaha Muhiimka ah ee Gobolka Washington ee Daryeelka Barbaarinta iyo Xirfadaha Waxbarashada waxaa nidaamiya meelaha ay ka koobanyihiin iyo heerarka

Meelaha ay ka koobanyihiin

Meelaha ay awooda ku leeyihiin waxay kaa waafaqsan tahay meelaha caadiga ah ee la islayaqaan ee daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada, waxayna wax ka qabanaysaa horumarinta iyo waxbarashada dhowr meelood oo xirfadlayaasha ah. Meel kasta oo ay ka koobantahay waxay qeexaysaa aqoonta iyo xirfadaha xirfadlayaashu u baahan yihiin inay kala shaqeeyaan caruurta dhalashada ilaa 8 iyo qoysaskooda. Xirfadlayaashu waxay kordhinayaan aqoontooda oo xirfadaha kujiraana waa meelaha loo marayo tababarada/waxbarashada socda.

Marka ay ku haboontahay, meelaha kujira waxay cayimayaan xirfadee baa si guud ugu jirta caruurta ka kala yimid dhaqano kala duwan, jinsiyado kala duwan, luuqado kala duwan iyo taariikho dhaqaale oo kala duwan. Waxyaabaha ay ka koobantahay sidoo kale waxay wax kaqabanayaan caruurta baahiyaha gaarka ah qabta ee kujirta daryeelka barbaarinta iyo goobaha waxbarashada. Awoodaha gaarka ah ee xirfadlayaasha la shaqaynaya caruurta yar-yar iyo kuwa socod baradka ah waxa lagu xusay mid kasta halka ay kaga jirto. Awoodahan gaarka ah ee caruurta yar-yar waxa lagu calaamadiyay calaamada (*).

Xirfadlayaasha la shaqaynaya caruurta yar-yar iyo kuwa socod baradka ah waa inay wax kaqabtaan awoodaha ku calaamadsan oo dhamaan awoodaha ku xusan meesha si loo hubiyo in macluumaadka muhiimka ah iyo xirfadaha aanan laga reebin. Sidoo kale, xirfadlayaasha la shaqeeya carruurta waaweyn waa inay ogaadaan awooda xirfadlayaasha caruurta yar-yar iyo socod baradka, maadaama ay ka caawin karto inay fahmaan horumarka cunuga oo ay ka caawiyaan la shaqaynta carruurta laga yaabo inay koriimadoodu dib u dhacdo.

I **Koritaanka Cunuga iyo Barbaarinta:** fahamka sida caruurtu ay ku helayaan luuqad iyo sharaxaado hal abuur leh si ay u koraan jidh ahaan, garasho ahaan iyo bulsho ahaanba.

II **Manhajka iyo Deegaanka Waxbarashada:** samee deegaan kaasoo siinaya khibrad waxbarasho si loo buuxiyo baahida caruurta, awoodaha iyo doonista.

III **Cabirka Socda ee Horumarka Canuga:** lasoco oo qiimee waxa caruurtu garanayso iyo waxa la samayn karo si loo qorsheeyo oo loosiiyo manhaj kaasoo buuxiya koritaankooda iyo baahiyahooda waxbarasho.

IV **Wadashaqeynta Qoyska iyo Bulshada:** lasamee xidhiidh adag qoysaska iyo haayadaha/ ururada aad wadashaqaynta leedihiin si loo buuxiyo baahiyaha caruurta iyo si loogu dhiirigaliyo ku luglahaanshaha bulshada ee daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.

V **Caafimaadka, Badqabka, iyo Nafaqaynta:** samee oo joogtee deegaan ilaalinaya badqabka, caafimaadka iyo nafaqaynta caruurta.

VI **Isdhexgalka:** samee xidhiidh taageero oo caruurta ah oo u tilmaam shaqsi ahaan inuu qayb ka yahay kooxda.

VII **Qorsheynta iyo Hormarinta Barnaamijka:** samee, hirgali, qiimee oo falanqee daryeelka barbaarinta iyo goobaha waxbarasho.

VIII **Horumarinta Xirfada iyo Hogaaminta:** ugu adeeg caruurta iyo qoysaska hab xirfad ku dheehantahay oo kaqaybqaado bulshada adigoo matalaya daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.

Awoodaha muhiimka ah waa qaab aqooneed iyo xirfado oo ilaa shan heer oo diyaarinta xirfada ah; sikastaba ha ahaatee, ma aha kuwo wax walba ay kujiraan. Awoodaha qaar waxay ka turjumayaan meelaha ay ka koobantahay ee ay u baahanyihiin daryeel bixiyaasha iyo macalimiinta si ay u qabtaan talaabooyin gaar ah, halka kuwa kale ay soo jeedinayaan meelaha koritaanada socda iyo aqoonta. Daryeel bixiyaasha iyo macaclimiinta waxay raadin karaan ku qanacsanaanta awoodaha qaar inay u baahantahay tababaro/waxbarasho dheeraad ah.

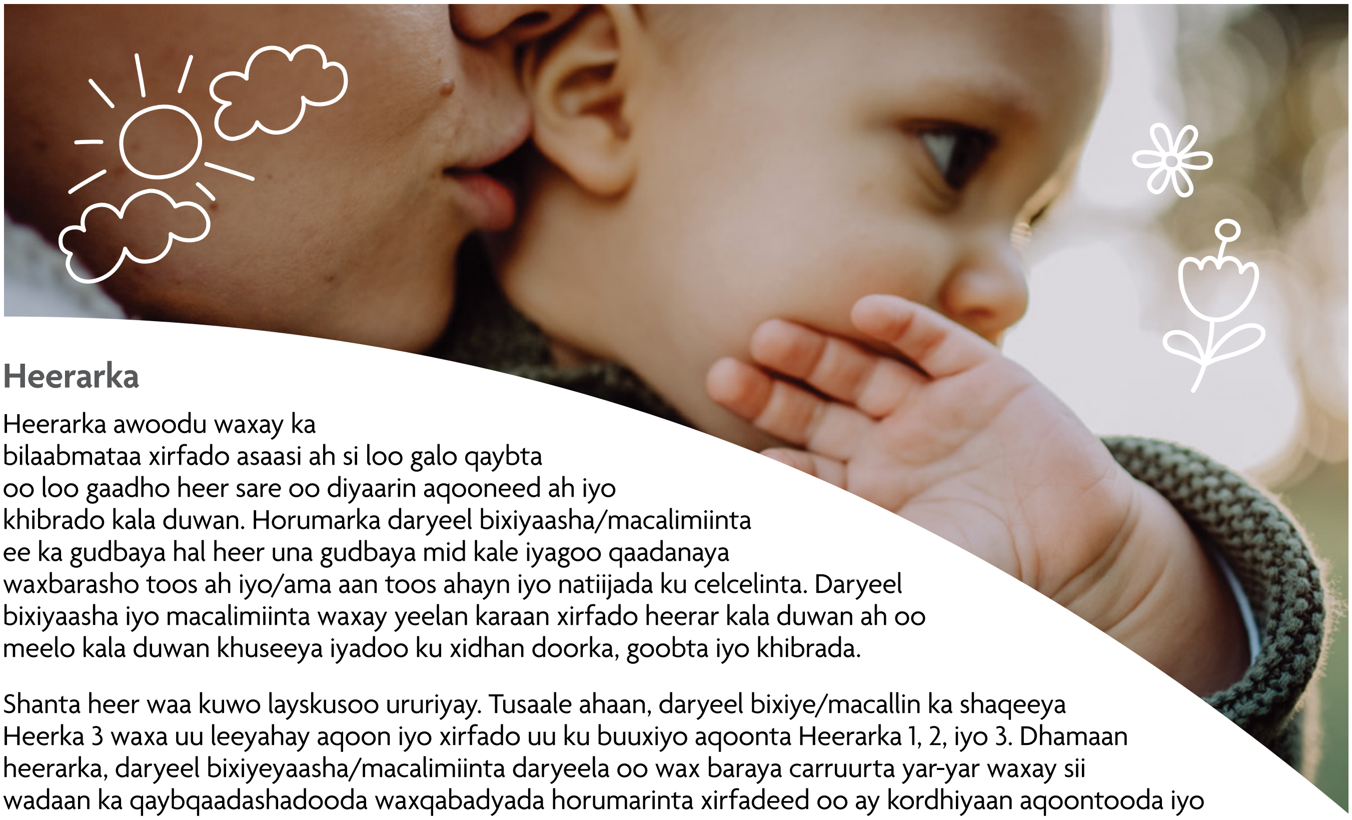

Heerarka

Heerarka awoodu waxay ka bilaabmataa xirfado asaasi ah si loo galo qaybta oo loo gaadho heer sare oo diyaarin aqooneed ah iyo khibrado kala duwan. Horumarka daryeel bixiyaasha/macalimiinta ee ka gudbaya hal heer una gudbaya mid kale iyagoo qaadanaya waxbarasho toos ah iyo/ama aan toos ahayn iyo natiijada ku celcelinta. Daryeel bixiyaasha iyo macalimiinta waxay yeelan karaan xirfado heerar kala duwan ah oo meelo kala duwan khuseeya iyadoo ku xidhan doorka, goobta iyo khibrada.

Shanta heer waa kuwo layskusoo ururiyay. Tusaale ahaan, daryeel bixiye/macallin ka shaqeeya Heerka 3 waxa uu leeyahay aqoon iyo xirfado uu ku buuxiyo aqoonta Heerarka 1, 2, iyo 3. Dhamaan heerarka, daryeel bixiyeyaasha/macalimiinta daryeela oo wax baraya carruurta yar-yar waxay sii wadaan ka qaybqaadashadooda waxqabadyada horumarinta xirfadeed oo ay kordhiyaan aqoontooda iyo xirfadahooda mid kasta oo ka mid ah meelaha uu ka koobanyahay. Daryeel bixiyaasha iyo macalimiinta kuwaaso gaadha Heerka 5 waxa lagu dhiirigalinayaa inay sii wadaan horumarintooda iyo kobcintooda xirfadaha.

Heerka 1 waxay dajinaysaa asaaska daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada oo waxa kujira aqoonta asaasiga ah iyo xirfadaha laga rajaynayo xirfadlaha ku cusub goobta daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada, ama xirfadlaha kujira goobta laakiin fursad yar u helay inuu qaato casharo, tababaro ama waxbarasho gaar ah.

Heerka 2 waxa kujira heerka 1 oo lagu daray aqoonta iyo xirfadaha marka la bar-bardhigo xogta Child Development Associate (Aqoonta Barbaarinta Cunuga), oo ah shahaadada barbaarinta cunuga, ama tababarka/waxbarashada.

Heerka 3 waxa kujira heerarka 1 iyo 2 oo lagu daray aqoonta iyo xirfadaha u dhigma shahaadada kahoosaysa heerka koowaad ee early childhood education (waxbarashada barbaarinta caruurta) ama koriinka cunuga.

Heerka 4 waxa kujira heerarka 1, 2 iyo 3 oo lagu daray aqoonta iyo xirfadaha u dhigma shahaadada heerka koowaad ee early childhood education (waxbarashada barbaarinta caruurta) ama koriinka cunuga.

Heerka 5 waxa kujira heerarka 1, 2, 3 iyo 4 oo lagu daray aqoonta iyo xirfadaha u dhigma shahaadada sare ee heerka koowaad ee early childhood education (waxbarashada barbaarinta caruurta) ama horumarinta cunuga.

Daryeelka barbaarinta iyo xirfadaha aqoontu waxay noqon karaan kuwo si gaar ah u kordhaya iyagoo gaadhaya heerar sare oo waxbarashada caadiga ah. Xirfadahan waa inay muujiyaan qaybo awoodo guud oo meelo cayiman ah oo gaar ahaan takhasuska. Intaa waxa dheer, xirfadahani waa in laga rajeeyo door hogaamineed marka lajoogo goobta, lashaqaynta xirfadlayaasha kale si kor loogu qaado wacyigalinta ku saabsan muhiimada daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.

Kala duwananshaha dhaqanka oo ay kujiraan haybta, luuqada iyo heerka halka u kasoo jeedo ee dhaqan dhaqaale kuwaasoo saameeya goobaha waxqabadka ee daryeelka barbaarinta iyo waxbarshada. Xirfadlayaashu waxay aqoonsanayaan in qoys kasta uu leeyahay qaab dhismeed, qiyam, waxyaabo uu rumaysan yahay, caadooyin iyo isdhexgal u gaar ah.

Awoodaha Muhiimka ah ee Gobolka Washington ee Daryeelka Barbarinta iyo Xirfadlyaasha Waxbarasho waxay ku salaysan yihiin cilmi baadhista koritaanka caruurta ee hadda iyo dhismayaashan:

- Caruurtu waxay u baahan yihiin taageero iyo deegaan dabiici ah kaasoo ay ku koraan, wax kubartaan, oo ku kobcaan.
- Daryeel bixiyaasha iyo macalimiinta waxay aqoonsadaan in caruurtaas markii hore ay wax soo bareen qoysku. Marka ay sidaas samaynayaan, daryeel bixiyeyaasha iyo macalimiintu waxay horumariyaan xidhiidh adag oo ay la yeeshaan qoysaska waxayna taageeraan awoodooda.

Xirfadlayaashu waxay ixtiraamaan qiimaha qoys kasta waxayna qadariyaan hodannimada kala duwanaanta ee qoys kastaa la yimaado goobta daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.

- Xirfadlayaasha daryeelka barbaarinta iyo waxbarashadu waxay filayaan dooarar badan (tusaale, daryeelka cunuga ee qoyska, xarumaha daryeelka cunuga, iyo Madaxa Bilaabista/Madaxa Bilawga Barbaarinta iyo barnaamijyada dugsiyada barbaarinta ee gobolka.)
- Horumarinta xirfadu waxay u baahantahay dib u eegis iskeed ah oo hawlaha si loo aqoonsado awoodaha, loo aqoonsado meelaha mustaqbalka u baahan inay koraan, iyo lashaqaynta khibrado waxbarasho oo cusub. Dib u dheehashadu waxa ay kordhisaa ka warqabka wax qabadkiisa waxayna u horseedaa isbeddel shakhsiyeed iyo korriin.

Dhokumantigani waa maxsuulka iskugaynta dedaalka xirfadlayaasha guud ahaan Washington. Xubnaha Dallada Horumarinta Xirfada waxay matalysaa meelo kala duwan oo daryeelka barbaarinta ah iyo goobta aqoontu ku kulmaan marar badan, lagaasoo bilaabo 2007, si loo horumariyo qabyo qoraalkii hroe ee awoodaha. Qoraalkan qabyada ah waxaa loo faafiyey dib u eegis iyo jawaab celin gudaha Washington iyo heer qaranba ZERO TO THREE (DHALASHADA ILAA SADDEX SANO), Xarunta Qaranka ee Dhallaanka, Socod Baradka iyo Qoysaska.

Awoodaha muhiimka ah ee da'da dugsiga ee Gobolka Washington ayaa isku mar la soo saarayaa si loo gaadho awoodahan muhiimka ah. Awoodaha da'da dugsigu waxay khusaysaa daryeel bixiyaasha iyo macalimiinta la shaqaynaya caruurta da'doodu tahay 5 ilaa 12 sano jir. Awoodahan waxay u qalmaan in loo raadiyo si qotodheer oo loo maro aqoon muhiim ah iyo xirfadaha looga baahanyahay xirfadlayaasha da'da dugsiga kuwaasoo ku takhasusay daryeelka iyo waxbarashada dugsiga barbaarinta ilaa dugsi sare. DCYF iyo PDC waxay kala shaqeeyeen Fasaxa Dugsiyada Washington si ay u hubiyaan in xirfadaha asaasiga ah ee da'da dugsiga iyo daryeelka barbaarinta iyo kartida waxbarashadu ay iswaafaqayaan.

Hadafka Bayaanka:

Ilaalinta caruurta iyo xoojinta qoysaska so ay u badhaadhaan.

Wixi macluumaad dheeraad ah oo khuseeya horumarinta xirfada Washington, booqo

www.dcyf.wa.gov/services/earlylearning-profdev.

I KORITAANKA CARUURTA IYO HORUMARKA

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu aqoonsanayaa in koritaanku uu u dhaco si iskumid ah.
b. Wuxuu aqoonsanayaa gaadhista horumarinta asaasiga ah ee caruurta lagu aqoonsaday *Waxbarashada Barbaarinta Gobolka Washington iyo Isbarbardhiga Koritaanada*.
c. Wuxuu aqoonsanayaa in dhallaanka iyo kuwa socod baradka ahi koriinkoodu uu dhaco inta lagu jiro inta xidhiidh joogta ah lala samaynayo daryeel bixiyaha.*
d. Wuxuu aqoonsanayaa in caruurtu ay uga jawaabaan xaaladaha si kala duwan.
e. Wuxuu fahmayaa in caruurtu iyo qoysaskoodu ay leeyihiin baahiyo kala duwan.
f. Waxay aqoonsanayaan in caruurtu ay bartaan oo ay kobcaan iyagoo ciyaaraya.
g. La qabsadaan oo wax ka beddelaan daryeelka iyo waxbarashada baahiyaha isbeddelka ee carruurta iyo shakhsiyadaha gaarka ah.
h. Waxay ixtiraamtaa oo aqbashaa kala duwanaanshaha dhaqameed, oo ay ku jiraan qiyamka qoyska iyo meelaha ay ku wanaagsan yihiin, iyo saamaynta wanaagsan ee kala duwanaanshahaas ku yeelan karaan dhaqanka iyo horumarka.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu aqoonsanayaa baahiyaha dhallaanka iyo kuwa socod baradka ahi iyo hawlaha daryeel bixinta joogtada ah ay dejiyaan qaab-dhismeedka waxbarashada la isku daray.*
b. Wuxuu aqoonsanayaa gaadhista horumarinta lagu aqoonsaday Waxbarashada Barbaarinta Gobolka Washington iyo Isbarbardhiga Koritaanada.
c. Wuxuu aqoonsanayaa heerka horumarka jidhka, garashada, bulsho/dareen, iyo wadaxidhiidhka ee caruurta.
d. Wuxuu aqoonsanaya shakhsiyaadka kala duwan iyo kala duwanaanshaha shakhsi ahaaneed ee carruurta iyo qoysaska ee horumarka iyo saamaynta ay ku leeyihiin baahiyaha carruurta.
e. Wuxuu laqabsanayaa daryeelka iyo waxbarashada isbadalka baahiyaha caruurta.
f. Wuxuu diiwaangeliyaa iyadoo loo marayo indho-indhaynta cunuga iyo baadhista shay kasta oo khatar ku ah, ku keenaya dib u dhac ama naafo kaasoo muujinaya baahi loo qabo adeegyo gaar ah.
g. Wuxuu dhisaa fahamka carruurta ay haystaan iyo dhaqamada kale iyagoo siinaya fursado ay ku bartaan dhaqanka iyo caadooyinka carruurta iyo qoysaska gudaha goobta.
h. Wuxuu lashaqaynayaa qoyska iyo kooxda barbaarinta si ay u buuxiyaan shuruudaha caruurta baahiyaha gaarka ah qaba.

HEERKA 3-AAD

a. Waxa uu aqoonsan yahay in la falgalka dadka iyo deegaanku ay kiciyaan shaqada maskaxda ee cunuga sidaas awgeedna ay kaqayb qaataan korriinka iyo kobaca maskaxda.*
b. Wuxuu aqoonsadaa heerarka korriinka ama marxaladaha korriinka caruurta yar-yar laga bilaabo dhalashada ilaa 12 bilood ee kordhinta saddexda bilood ah ee lagu aqoonsaday isbar-bardhigida Daryeelka Waxbarashada iyo Koriinka ee Gobolka Washington.*
c. Waxay aqoonsanaysaa heerarka koriin ee caruurta yar-yar laga bilaabo 13-36 bilood oo lix bilood oo koriin joogto ah.*
d. Wuxuu sharaxayaa kala duwanaanshaha jidheed, bulsho/dareen iyo garasho ee carruurta marka loo eego carruurta kujirta daryeelkooda.
e. Wuxuu sharaxayaa noocyada waxbarasho iyo bulsho ee caruurta iyo hababka waxbarasho ee kala duwan.
f. Wuxuu sharxayaa aragtiyaha hadda jira iyo cilmi-baadhista socota ee daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada sida ay ugh haboontahay carruurta ay daryeelayaan.
g. Wuxuu abuurayaa deegaan iyo khibrado kuwaasoo xaqiijinaya oo ixtiraamaya kala duwanaansahha dhaqanka, luuqada, haybta iyo xaalada dhaqan-dhaqaale.
h. Wuxuu dhiirigeliyaa oo kor u qaadaa falsafad waxbarasho oo loo wada dhan yahay oo la iska kaashado iyada oo kobcinaysa waxbarashada inta iskufilka ah iyo aqbalaada marka ay habboon tahay
i. Helitaanka iyo isticmaalka khayraadka iyo adeegyada qoysaska iyo caruurta baahiyaha gaarka ah qabta.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu ku haboon yahay aragtiyaha iyo xidhiidhada ka dhexeeya meelaha koritaanka ee daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.
b. Wuxuu la falgalayaa macluumaadka koriinka, koboca, iyo heerarka waxbarasho ee shaqsiyaadka iyo kooxaha oo ku haboon hawsha.
c. Lawadaagayaa macluumaadka qoysaska ku haboon xeerarka guud ee koritaanka cunuga iyo kobaca.
d. Muujinayaa aqoonta ay kujirto falsafada iyo hawlaha
e. Wuxuu muujiyaa kartida lagu soo dhaweynayo oo lagu dhexgelin karo kala duwanaanta dhaqanka, luqadda, haybta iyo dhaqan-dhaqaale ee manhajka maalinlaha ah iyadoo lala kaashanayo qoysaska iyo daryeel bixiyaasha si loogu daro oo loo qiimeeyo qaybaha luqadda iyo caadooyinka hawl maalmeedka.
f. Wuxuu muujiyaa aqoonta saamaynta noolayaasha iyo waxyaabaha saameeya horumarka deegaanka.
g. Wuxuu muujiyaa aqoon ku saabsan hab fikirka iyo hawlaha iyo aqoonsiga xadiga koritaanka caruurta yar-yar.

Abuurista Deegaan Waxbarasho iyo Manhajka Guud

HEERKA 1-AAD

a. Waxa uu aqoonsanayaa in baahiyaha dhallaanka iyo kuwa socod baradka ah iyo daryeelka joogtada ah ay dejiyaan qaabka jadwal maalmeedka.*
b. Waxay raacaan jadwal isubadalaya si joogto ah kaasoo ku haboon dhamaan caruurta oo dhan.
c. Wuxuu si joogto ah uqorsheeyaa hawlaha maalinlaha ah ee ay kujiraan hawlaha dibada iyo kuwa guduhuba.
d. Wuxuu ilaaliyaa deegaan jidh ahaan iyo dareen ahaan badqaba oo wuxuu abuuraa goobo waxbarasho oo diirada lagu saarayo badqabka, caafimaadka iyo ciyaarta/sahminta.
e. Wuxuu aqoonsanayaa dhallaanka iyo kuwa socod baradka ee u baahan goobaha si ay kor ugu qaadaan dhaq-dhaqaaqa iyo sahminta.*
f. Wuxuu siinayaa caruurta doorasho.
g. Wuxuu taageeraa oo dhiirigeliyaa kaqaybqaadashada caruurta ee hawlaha kala duwan.
h. Wuxuu qorsheeyaa hawlaha, kooxaha yar iyo kuwo waawayn.
i. Wuxuu siinayaa waxqabadyo kala duwan oo ku jira heerarka korriinka kala duwan ee carruurta ee kusugan goobta.
j. Wuxuu xaqiijiyaa in agabka waxbarashadu ay yihiin kuwa carruurtu heli karto oo la beddelo ama la ged-gediyo si ula kac ah.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu ilaaliyaa oo la socdaa jadwal maalinle ah oo u oggolaanaya hab-raacyada caadiga ah ee cunuga iyo hab-socodka dabacsan ee kuwa socod baradka ah.*

b. Wuxuu dheelitir siinayaa cunuga la hayo oo hawlaha daryeel bixiyahana/macalinka, inta badan waxa raaca hogaanka cunuga.*

c. Waxay dheelitir siinaysa cunuga lahagayo iyo hawlaha daryeel bixiyaha/macalinka ee maalinta cunuga oo dhan.*

d. Wuxuu aqoonsanayaa in manhajka lagu siiyo habayn deegaan, hawlo waxbarasho iyo isdhexgal.

e. Ka faa'iidaystaa fursadaha iyo danaha cunuga si ay u beddelaan manhajka iyo hawlaha.

f. Wuxuu abuuraa jawi waxbarasho oo ay ka go'antahay hurdo, cunto, beddelasho xafaayad, diyaarinta cuntada iyo diyaarinta masaasada, baadhista jidhka iyo dhaqdhaqaaqa, ciyaarta shaqsiga ah, ciyaarta kooxda, iyo kaydinta.

g. Wuxuu dhiirigalinayaa waxbarashada caruurta iyadoo loo marayo ciyaar iyo isdhexgal.

h. Wuxuu ilaaliyaa, maamulaa oo uu koriyaa jadwalka maalinlaha ah ee ku haboon caruurta yar-yar.

i. Wuxuu bixiyaa jawi xiiso leh oo amaan ah oo dhiirigeliya ciyaarta, raadinta, isdhexgalka iyo barashada iyadoo la aqoonsanayo in fasalka/barta dhexe, agabka, hawl maalmeedka, iyo xidhiidhka ay dhamaantood ku saamaynayaan deegaanka.

j. Wuxuu diyaariyaa xarumo waxbarasho oo waxtar leh oo ku habboon kuwaas oo kor u qaada raadinta firfircoon iyo wada ciyaarista.

k. Wuxuu doortaa agab ku habboon heerarka korriinka ee dhammaan carruurta goobta dhexdeeda.

l. Wuxuu bixiyaa goob isku dheeli tiran oo udhaxaysa goobaha shaqaynaya iyo meelaha degan, shaqsi iyo koox, iyo hawlaha gudaha iyo dibadda.

m. Wuxuu adeegsadaa agabka muujinaya aqbalaada dhammaan jinsiga, qoyska, midabka, luqadda, dhaqanka, qowmiyadda, dhaqan-dhaqaale iyo baahiyaha gaarka ah.

n. Wuxuu fahmaa aragtiyaha aasaasiga ah ee maareynta fasalka, farsamooyinka hagitaan shaqsiyeed iyo isdhexgalka carruurta leh baahiyaha gaarka ah.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu adeegsadaa fursadaha maalinta oo dhan si uu isku dhexgaliyo waxqabadyada fududeeya horumarinta luqadda, garaadka/dhaqdhaqaaqa guud, shucuurta-bulshada iyo meelaha garashada.
b. Wuxuu kor u qaadaa koritaanka carruurta ee ku habboon da'da, dabeecadaha is-xakamaynta iyadoo la isticmaalayo hawlo joogto ah, jadwalka iyo naqshadaynta fasalka.
c. Wuxuu dhisaa fahamka carruurta iyo dhaqamadooda kale iyagoo siinaya khibrado dhaqameed iyadoo la isticmaalayo heeso, sheekooyin iyo luqad uu ilmuhu yaqaan.
d. Wuxuu dhisaa hanka carruurta ee dhaqamadooda, qoysaskooda iyo bulshooyinkooda iyagoo abuuraya xarumo waxbarasho oo ka tarjumaya dhaqanka iyo xubnaha bulshada ee carruurta (tusaale, mawduucyo dhaqan ahaan ka tarjumaya, luqadda guriga oo ka muuqata si sax ah, walxaha sawirada qoyska guriga oo ay kujiraan deegaanka).
e. Qorsheynta iyo habaynta manhajka iyo deegaanka, oo ay ku jiraan xulashada agabka ku habboon heerarka korriinka carruurta ee goobta dhexdeeda.
f. Wuxuu adeegsadaa agabka, hawlaha iyo xeeladaha ku habboon manhaj isku dhafan oo ay ku jiraan akhriska iyo qoraalka, xisaabta, sayniska, cilmiga bulshada, caafimaadka, badbaadada, nafaqada, farshaxanka, muusiga, riwaayadaha
g. Wuxuu abuuraa jawi waxbarasho kaasoo u oggolaanaya shakhsiyaadka inay sii haystaan oo ay qadariyaan kuwooda iyo kuwa kale afkooda, qowmiyadda iyo hiddaha dhaqanka.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu dhisaa manhajka cunuga yar ee socod baradka ah isagoo isticmaalaya hawlo joogtada, doorooshoyinka cunuga, sifooyinka, iyo baahiyaha iyo kartida shakhsi ahaaneed ee saldhigga u ah manhajka.*
b. Wuxuu fahmaa baahiyaha waxbarasho ee kala duwan ee caruurta yar-yar, caruurta soconaysa iyo kuwo socod baradka ah, wuxuuna dejiyaa manhaj ka tarjumaya baahiyaha kala duwan.*
c. Wuxuu ku abuuraa wax-barashada deegaanka isagoo isticmaalaya agabka, doorashad cunuga iyo ciyaarta sidii macnaha guud ee kor loogu qaadayo horumarka iyo waxbarashada shaqaynaysa.
d. Qorsheeyaa, fuliyaa oo qiimeeyaa deegaanka waxbarashada iyo manhajka si kor loogu qaado awoodda waxbarashada iyo koritaanka dhammaan carruurta shakhsi ahaan iyo koox ahaan, oo ay ku jiraan carruurta leh baahiyaha gaarka ah.
e. Wuxuu doortaa, isticmaalaa oo qiimeeyaa tiknoolajiyada ku habboon da'da carruurta ee goobta dhexdeeda.
f. Wuxuu xaqiijiyaa in deegaan fududeeya waxbarashada dhammaan dhinacyada koriinka: garashada, luqadda, jidhka, bulshada iyo shucuurta sida lagu aqoonsaday isbar-bardhiga Daryeelka Barbaarinta iyo Horumarinta ee Gobolka Washington.
g. U qorsheeyaa deegaan carruurta leh baahiyaha gaarka ah ama qaababka waxbarasho ee ku saleysan talooyinka iyo waxyaabaha ka imanaya qoysaska iyo khabiirada.
h. Wuxuu muujiyaa aqoonta iyo kartida lagu beddeli karo deegaanka si loo maareeyo dabeecadaha marka loo baahdo.
i. Wuxuu horumariyaa xeelado u oggolaanaya carruurta inay door muhiim ah ka ciyaaraan qorsheynta manhajka.
j. Sharaxaa oo adeegsadaa aragtiyaha waaweyn ee daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada, oo ay ku jirto cilmi-baadhista aasaasiga ah ee ka dambaysa aragtiyaha.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu naqshadeeyaa manhajka iyo/ama wuxuu taageeraa manhajku oo la wadaagaa naqshadaynta manhajka iyo taageeridda kuwa kale.
b. Wuxuu barayaa dadka kale sida loo nashqadeeyo manhajka.
c. Wuxuu sharxayaa, falanqeynayaa, qiimeynayaa oo isticmaalayaa aragtida hadda iyo cilmi-baadhista nashqada manhajka iyo deegaanka.
d. Wuxuu ku wargalinayaa aragtiyaha waaweyn, cilmi-baadhista iyo arimaha la xidhiidha daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada dhallaanka-socodbaradka.

Kor Uqaadista Koritaanka Jidheed

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu fahmayaa in xirfadaha korniinka iyo dhaqdhaqaaqu u horumariyaan si joogto ah.
b. U ogolaanayaa dhallaanka iyo kuwa socod baradka fursadaha maalinlaha ee korniinka iyo dhaqdhaqaaqa.*
c. Ula falgalayaa si haboon caruurta inta lagu jiro hawlaha jidheed.
d. Wuxuu qorsheynayaa korniinka maalinlaha ee dibada iyo wakhtiga ciyaarta.
e. Wuxuu qorsheynayaa korniinka gudaha ee wakhtiga ciyaarta marka in dibada la joogaa aanay ahayn macquul cimilada awgeed.
f. Wuxuu si firfircoon uga qeybgalayaa hawlaha caruurta.
g. Wuxuu hubinayaa badqabka cunuga inta lagu jiro dhaqdhaqaaqa ciyaarta.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu qorsheynayaa hawlaha jimicisiga gudaha iyo dibada iyo waxqabadyada murqaha jirka kuwa waaweyn iyo kuwa yaryarba.
b. Wuxuu soosaarayaa khibradaha dareenka ee caruurta.
c. Wuxuu abuurayaa oo aqoonsanayaa fursadaha dhammaan maalintii marka dhallaanka iyo kuwa socod baradka ay sameynayaan dhaqdhaqaaq jidheed.*
d. Wuxuu isku darayaa agabka, hawlaha, qalabka iyo fursadaha kala duwan si kor loogu qaado horumarinta jidhka caruurta.
e. Wuxuu kudarayaa qeybaha dhaqanka guriga caruurta iyo qoyska ku ciyaaridda goob dibada.
f. Wuxuu ku lugyeelanayaa caruurta qabta baahiyaha gaarka ee korniinka iyo hawlaha dhaqdhaqaaqa wuxuuna siinayaa caawimo iyo taageero markay haboon tahay.
g. Wuxuu qorsheynayaa hawlaha isku sidka korniinka jidhka iyo farshaxanka iyo dhammaan qeybaha manhajka.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu u sahlayaa hawlaha caruurta leh baahiyaha gaarka ah.
b. Wuxuu aqoonsanayaa heerarka horumarinta dhaqdhaqaaqa murqaha waaweyn iyo kuwa yaryar ee dhallaanka ee laga bilaabo dhalashada ilaa 12 bilood korodh saddex bilood ah sida lagu aqoonsaday *Hal-Beegyada Waxbarshada Barbaarinta iyo Horumarinta ee Washington.**
c. Wuxuu aqoonsanayaa heerarka horumarinta dhaqdhaqaaqa murqaha waaweyn iyo kuwa yaryar ee socod baradka ee laga bilaabo 13-36 bilood korodh lix billod ah sida lagu aqoonsaday *Hal-Beegyada Waxbarshada Barbaarinta iyo Horumarinta ee Washington.**
d. Wuxuu aqoonsanayaa in waxqabadyada iyo fursadaha dhaqdhaqaaqa murqaha waaweyn iyo kuwa yaryar ee dhallaanka lagasoo saaro astaanta dabiiciga ee dhallaanka wakhtiga kicitaanka iyo diyaargarowga ay kula macaamilayaan dadka waaweyn iyo deegaanka.*
e. Wuxuu aqoonsanayaa marka guulaha hal-beegyada korniinka jidhku aanay jirin wuxuuna hubinayaa khayraadka iyo gudbinaha ku haboon.
f. Wuxuu ugu sharxayaa, si macno weyn leh, qoysaska iyo xirfadlayaasha kale muhiimada kudarka dhaqdhaqaaqa iyo socodka, qeybaha kale ee korniinka (luuqada/akhriska iyo qoraalka, garaadka).

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu qiimeynayaa waxtarka iyo haboonaanshaha hawlaha korniinka jidhka ee dhallaanka iyo socod baradka isagoo maraya indho-indhaynta jawaabaha cunuga iyo isbadelada markay haboon yihiin.*
b. Wuxuu abuurayaa hawlo dhiirigalinaya in caruurta heerar awoodo kala duwan leh wada ciyaaraan oo wax wada bartaan.
c. Wuxuu soo dhaweynayaa jawaabcelinta iyo natiijada qoysaska si loo hubiyo in caadooyinka dhaqanka iyo qiyamka la ixtiraamo marka la nashqadaynaayo hawlaha korniinka iyo dhaqdhaqaaqa.
d. Wuxuu isticmaalayaa indho-indhayn iyo jawaabcelin si loo qiimeeyo waxtarka iyo haboonaanshaha hawlaha korniinka jidhka ee shakhsiyaadka iyo kooxaha wuxuuna wax kabadelayaa hawlaha si loo buuxiyo baahiyaha shakhsiyaadka iyo kooxaha.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu fahmayaa in korniinka jidhka ee caruurta yar-yar ka bilaabmo madaxa iyo ilaa hoos u raaco qoorta, jidhka kale, jidhka hoose iyo qeybaha fog ilaa dhexda.*
b. Wuxuu sharxayaa sida korniinka jidheed iyo qeybaha kale ee korniinku iskula xidhiidhaan.
c. Wuxuu isticmaalayaa barashada noocyada dhaqdhaqaaqa jidhka marka wax la baraayo dadka kale.
d. Wuxuu nashqadaynayaa oo dhiirigalinayaa nidaamyada kale ee waxbarasho.
e. Wuxuu sharxayaa, falanqeynayaa, qiimeynayaa oo isticmaalayaa aragtida hadda iyo cilmi-baadhista kor u qaadaysa
korniinka jidhka.
f. Wuxuu si wadajira ula shaqeynayaa wakaaladaha kale si loo baadho oo loola xidhiidho macluumaadka khuseeya kor u qaadista korniinka jidhka.

Kor Uqaadista Koritaanka Garashada

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu fahmayaa in xirfadaha iyo awoodaha maskaxdu u horumaraan si joogto ah.
b. Wuxuu ka hadlayaa oo la ciyaarayaa caruurta maalintii oo dhan.
c. Wuxuu siinaya caruurta qalab kala duwan oo ay ku ciyaaraan waxna ku ogaadaan.
d. Wuxuu siinayaa wadooyinka la saadaalin karo oo joogto ah.
e. Wuxuu u jawaabayaa caruurta markay ooyayaan ama isku buuqaan.
f. Wuxuu dhiirigalinayaa rabitaanka iyo sahaminta wuxuuna si joogto ah ugu hawlanaanayaa in raadqaadka saaxiib dhow ahaan.*
g. Wuxuu siinayaa caruurta yar-yar iyo raadqaadka fursado ay ku ogaadaan astaamaha badqabka, ashyaada haboon iyagoo u saamaxaya inay fiiriyaan, taabtaan, dhadhamiyaan (ama afka), uriyaan oo maqlaan ashyaada.*

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu ka qeybqaadanayaa macaamilka hadalka marka dadka waaweyn isticmaalaan kalmado soo noqnoqda, badelayaa siiqada codka, iyo xarakaada wajiga iyo jidha ee aan ahayn hadalka si loola macaamilo cunuga.
b. Wuxuu aqoonsanayaa in waxbarashada caruurta yar-yar iyo raadqaadku ka dhacdo aaga xidhiidhka,
c. Wuxuu ilaalinayaa doorka dadka waaweyn ee fududeeye ama saaxiib ahaan ay ka ciyaaraan iyagoo raacaya hogaanka ilmaha yar, oo u saamaxaya ilmaha yar inuu kasoo jeedsado waxyaabaha jeediaya marka falcelinada ilmaha yar muujianayaan.*
d. Wuxuu dhiirigalinayaa ciyaarta si kor loogu qaado korniinka maskaxda.
e. Wuxuu siinayaa deegaanka aqoon qani ku ah si loogu abuuro fursado akhriska iyo qoraalka ah.
f. Wuxuu siinayaa fursado waxbarasho oo ka turjumaya kala duwanaanshaha dhaqanka, luuqada, isirka iyo dhaqaalaha bulsho ee caruurta fasalka.
g. Wuxuu weydiinayaa su'aalo furan oo la xidhiidha.
h. Wuxuu siinayaa shaqooyin iyo fursado dhiirigalinaya rabitaanka, sahaminta iyo xalinta dhibaatooyinka ku haboon heerarka korniinka iyo qaababka waxbarashada ee caruurta.
i. Wuxuu ku hogaaminayaa xisaabta, sayniska iyo sahaminta dabiiciga iyadoo laga jawaabayo xiisaynta caruurta.
j. wuxuu siinayaa barashada khibrado heerarka kala duwan ee koritaanka.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu dib u booqanayaa hawlaha waxbarasho ee caruurta si ay u dhisi karaan xaruus iyo aqoonsi guud oo noqda mid guulaysta.
b. Wuxuu nashqadaynayaa fursadaha waxbarasho ee ka turjumaya dhaqamada lagu sheegay barnaamijka bulshada.
c. Wuxuu sharxayaa korniinka maskaxda iyo xidhiidhka ka dhexeeya ee khibradaha horee caruurtu kala kulmaan dadka kala duwan.
d. Wuxuu muujinayaa ujawaabista caruurta yar-yar iyadoo loola dhaqmaayo saaxiib ahaan, loo dejinaayo deegaan, lana siinaayo agab xiiso leh oo ku haboon.*
e. Wuxuu aqoonsanayaa marka caruurta yar-yar iyo raadqaadka la wargaliyo ee ay diyaarka u yihiin la macaamilka dadka waaweyn, caruurta kale, ama agabka deegaanka iyo sidoo kale marka caruurta yar-yar iyo raadqaadka la jeediyo.*
f. Wuxuu aqoonsanayaa marka guulaha hal-beega horumarinta maskaxdu aanu jirin ee loo baahan yahay feejignaan dheeraada.
g. Wuxuu ka caawinayaa in caruurtu ku sahamiyaan fikradaha sida goobta, wakhtiga, qaabka iyo tirada qaabab micno weyn leh hawlahooda maalinlaha.
h. Wuxuu qorsheynayaa oo ku hagayaa xisaabta, sayniska iyo sahaminta dabiiciga iyadoo laga jawaabayo xiisaynta caruurta.
i. Wuxuu siinayaa fursado caruurtu k agaasinto, isku barbardhigto, oo ku kala saarto fikradaha, kalmadaha, ashyaada, iyo dareenamada iyo in la xaliyo masalooyinka.
j. Wuxuu siinayaa hawlo kor u qaadaya fahamka caruurta ee xajmiga, qaabka, midabka iyo jihada.
k. Wuxuu dhisayaa oo balaadhinayaa luuqada caruurta isagoo isticmaalaya kalmado iyo jumlado sharaxaad leh.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu kala saarayaa ciyaarta iyo isdhexgalka si uu u waafaqo doorashada gaarka, awoodaha iyo baahiyaha waxbarasho ee caruurta.
b. Wuxuu qorsheynayaa, hirgalinayaa, qiimeynayaa oo wax ka badelayaa manhajka si loogu jiheeyo caruurta yar-yar iyo raadqaadka sahaminta oo loogu dhiirigaliyo inay dhisaan aqoontooda gaarka ah.*
c. Wuxuu qorsheynayaa, hirgalinayaa, qiimeynayaa oo waxka badelayaa manhajka si loogu jiheeyo caruurta xalinta masalooyinka oo loogu dhiirigaliyo caruurtu inay dhisaan aqoontooda gaarka ah.
d. Wuxuu hubinayaa in caruurta yar-yar iyo raadqaadka maskaxiyan si fiican loo koriyey iyadoo la dooranaayo, agaasimaayo lana isticmaalaayo agab iyo aalado tayo-sare leh oo lana qabsanaayo deegaanka si loo taageero helitaanka iyo guusha xirfadaha cunug kasta.*
e. Wuxuu hubinayaa in caruurta caqliyan loo imtaxaamay iyadoo la dooranaayo, agaasimaayo lana isticmaalaayo agab iyo aalado tayo-sare leh oo lana qabsanaayo deegaanka si loo taageero helitaanka iyo guusha xirfadaha cunug kasta.
f. Wuxuu aqoonsanayaa heerka feejignaanta iyo dhaqdhaqaaqa caruurta yar-yar inuu saameeyo awooda waxbarashada ee dhanka lamacaamilka dadka waaweyn.*
g. Wuxuu aqoonsanayaa in isdhexgalka qoyska ee caruurta yar-yar iyo raadqaadka iyo daryeelka loo bixiyo joogto si gaara loola tacaalo dhaqankastaba.*
h. Wuxuu isticmaalayaa deegaan mustaqbal waxbarasho si loo diyaariyo waayo-aragnimo waxbarasho loona xusho istaraatiijiyadaha waxbarasho ee caruurta yaryar.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu sharxayaa, falanqeynayaa, qiimeynayaa oo isticmaalayaa aragtida hadda iyo cilmi-baadhista kor u qaadaysa korniinka maskaxda.
b. Wuxuu kala shaqeynayaa bulshada khayraadka iyo wakaaladaha si loo cilmi-baadho oo loogula xidhiidho macluumaadka horumarinta maskaxda.
c. Wuxuu aqoonsanayaa oo sheegayaa feejignaana caruurta yar-yar iyo diyaargarowgooda la macaamilka dadka kale.*
d. Wuxuu aqoonsanayaa marka caruurta yar-yar iyo raadqaadku isku buuqsan yihiin wuxuuna hirgalinayaa istaraatiijiyadaha ku haboon ee waxtarka u leh dejinta iyo ka farxinta cunuga.*
e. Wuxuu aqoonsanayaa in caruurta yar-yar iyo raadqaadku leeyihiin hab-dhaqan waxbarasho oo ku saleysan dhaqan kasoo qeyb muhiima ka ah daryeel-bixinta iyo horumarinta manhajka.*

Kor Uqaadista Luuqada/Horumarinta Wadaxidhiidhka

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu kala hadalayaa oo ku dhiirigalinayaa wadaxidhiidhka hadal iyo midka aan hadalka ahayn caruurta yar-yar iyo raadqaadka.*
b. Wuxuu fahmayaa in xirfaaha luuqada iyo wadaxidhiidhku u horumaraan si joogto ah.
c. Wuxuu aqoonsanayaa in oohinta, codadka, dhawaqa iyo xarakaadku u yihiin qaabab wadaxidhiid caruurta iyo raadqaadka.*
d. Wuxuu ka jawaabayaa qaababka hadalka iyo kuwa aan hadalka ahayn ee wadaxidhiidha.
e. Wuxuu ugu akhrinayaa caruurta si maalinle ah.
f. Wuxuu akhrinayaa, u heesayaa oo la hadlayaa caruurta isagoo isticmaalaya heerar kala duwan oo cod iyo dhawaqa.
g. Wuxuu isticmaalayaa xarakaadka wajiga iyo jidhka marka lala hadlaayo caruurta.
h. Wuxuu aqoonsanayaa marka cunugu diyaar u yahay inuu la macaamilo ama la xidhiidho wuxuuna isticmaalayaa fursad lagu hawl galinaayo cunuga.
i. Wuxuu aqoonsanayaa marka cunugu diyaar u yahay inuu la macaamilo ama la xidhiidho wuxuuna isticmaalayaa qaabab degan oo lagu hawlgalinaayo cunuga ama sugayaa ilaa cunugu diyaar yahay.
j. Wuxuu ku dhiirigalinayaa caruurtu inay wada xidhiidho.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu aqoonsanayaa in luuqada iyo wadaxidhiidhka caruurta yar-yar iyo raadqaadka lagu horumariyo isdhexgalka dadka waaweyn iyo deegaanka.*
b. Wuxuu si firfircoon ula xidhiidhayaa caruurta yar-yar iyo raadqaadka iyagoo la hadlaaya oo qaadanaya doorka iskaasiga wadasheekaysi.*
c. Wuxuu si firfircoon ula xidhiidhayaa caruurta isagoo isticmaalaya luuqad iyo farsamooyin su'aalo ah dhammaan maalintii kuwaas oo dib u xoojinaya erayada la ogyahay isla markaana abuuraya erayo cusub.
d. Wuxuu ku dhiirigalinayaa oo ka taageerayaa caruurta isdhexgalka hadalka ama mid ka aan hadalka ahayn ee dadka kale.
e. Wuxuu siinayaa fursado wuxuuna ka caawinayaa caruurtu inay fahmaan, helaan, oo isticmaalaan qaabab hadal ah iyo qaar aan hadal ahayn oo ay ku gudbiyaan fiirkooda iyo dareenkooda.
f. Wuxuu isticmaalayaa heesaha caanka ah ee kala duwan, ciyaaraha faraha, iyo hawlaha da'da ku haboon si loogu hawl galiyo caruurta yar-yar iyo raadqaadka luuqada ciyaarta.*
g. Wuxuu si weyn u aqoonsanayaa magacyada ashyaada iyo hawlaha soo noqnoqda ee jadwalka caruurta yar-yar iyo raadqaadka.*
h. Wuxuu isticmaalayaa heeso kala duwan, buugaag, iyo hawlo da'da ku haboon, oo ay ku jiraan kuwa kasoo jeeda dhaqamo badan.
i. Wuxuu ku dhiirigalinayaa oo tilmaamaya xidhiidhka ka dhaxeeya kalmadaha lagu hadlo iyo kuwa qoran.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu aqoonsadaa heerarka korriinka luuqada caruurta yar-yar laga bilaabo dhalashada ilaa 12 bilood ee kordhinta saddexda bilood ah sida lagu aqoonsaday isbar-bardhigida Daryeelka Waxbarashada iyo Koriinka ee Gobolka Washington.*
b. Wuxuu aqoonsanayaa heerarka horumarka raadqaadka iyo korniinka dhaqdhaqaaqa laga bilaabo 13-36 bilood korodh lix billod ah sida lagu aqoonsaday Hal-Beegyada Waxbarshada Barbaarinta iyo Horumarinta ee Washington.*
c. Wuxuu ula macaamilayaa caruurta qaabab kala duwan si loogu fududeeyo looguna dhiirigaliyo horumarinta luuqada hadalka iyo fikirka.
d. Wuxuu isticmaalayaa khibrado iyo ciyaaro xaqiiqo ah si kor loogu qaado loona balaadhiyo korniinka luuqada caruurta yaryar iyo akhriska iyo qoraalka.
e. Wuxuu tilmaamayaa fahamka sida caruurtu u isticmaasho luuqada, iyo sidoo kale qaababka wadaxidiidhka, dhammaan korniinka da'kasta iyo heerkast.
f. Wuxuu muujinayaa doorka dhaqanka ee horumarinta xirfadaha wadaxidhiidhka.
g. Wuxuu qorsheynayaa oo qiimeynayaa luuqada iyo hawlaha.
h. Wuxuu gaynayaa caruurta deegaan aqoon leh.
i. Wuxuu u fududeynayaa xidhiidhka ka dhaxeeya kalmadaha lagu hadlo iyo kuwa qoran.
j. Waxay ka caawisaa caruurtu kuwaasoo baranaya luuqada labaad iyagoo siinaya taageero (tusaale, xushmad, sharaxaado iyo luuqada hooyo) markaa waxay si buuxda uga qayb qaadan karaan waxyaabaha ka dhexsocda fasalka.
k. Waxay sii kordhisaa xirfadaha dhegeysiga carruurta, erayada iyo hadalka iyada oo loo marayo akhrinta buugaag iyadoo la adeegsanayo soo jeedino dood iyo dabagal ah.
l. Waxay horumarisaa dhegaysiga, fahamka iyo xirfadaha wada xidhiidhka carruurta iyadoo ka qaybgelinaysa carruurta wada sheekaysi dheer oo ku lug leh falanqaynta, saadaalinta iyo dib u milicsiga.
m. Wuxu aqoonsaday in fursadaha luqadda iyo isgaadhsiinta ee caruurta yar-yar ay ka soo jeedaan qaabka dabiiciga ah ee caruurtu wakhtiga ay soo jeedaan iyo u diyaargarowga la shaqaynta dadka waaweyn iyo deegaanka.*
n. Wuxuu aqoonsanayaa marka guulaha hal-beega horumarinta luuqada aanu jirin ee loo baahan yahay feejignaan dheeraada.
o. Waxay balaadhinaysaa hadalka, dag-dag u hadalka iyo erayada hore si loo dhiso luuqad sharaxaad iyo erayo.
p. Wuxuu aqoonsadaa muhiimada ay leedahay qaabaynta soo jeedinta inta lagu jiro xidhiidhka hadalka iyo kan aan hadalka ahayn ee caruurta yar-yar iyo socod-baradka.*
q. Caruurtu waxay soo bandhigtaa calaamado kala duwan oo wax-akhris.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu isticmaalaa qiimaynta ku haboon dhaqanka hadda jira iyo agabka qiimaynta si loola qabsado oo wax looga badal isdhexgalka carruurta si loo daboolo baahida horumarinta luqadda gaarka ah ee caruurta gaarka ah.
b. Waxay nashqadaynaysaa manhaj joogto ah oo ay kujiraan isticmaalka aragtiyaha luuqada ee hadda iyo helitaanka luuqada.
c. Waxay horumarisaa dhegaysiga, fahamka iyo xirfadaha wada xidhiidhka carruurta iyadoo ka qaybgelinaysa carruurta wada sheekaysi dheer oo ku lug leh falanqaynta, saadaalinta iyo dib u milicsiga.
d. Wuxuu aqoonsadaa, dhukumiintiiyaa oo uu ka jawaabaa calaamadaha digniinta guud ee dib u dhaca xidhiidhka/luqad iyo cilladaha xidhiidhka/luqada ee carruurta da'da kala duwan.
e. La wadaagaa dadka kale, oo ay ku jiraan qoysaska, muhiimada ay leedahay isdhexgalka dadka waaweyn iyo cunugba cunug ee horumarinta luqadda carruurta.

HEERKA 5-AAD

a. Waxay la kaashataa khubarada luqadda si ay wax uga beddelaan una habeeyaan hawlaha manhajka iyo waayo-aragnimada si ay u buuxiyaan baahiyaha horumarinta luqadda iyo akhris-qoraalka cunug kasta.
b. Wuxuu qeexaa, falanqeeyaa, qiimeeyaa, oo adeegsadaa aragtida hadda jirta iyo cilmi-baadhista isbeddellada soo baxaya ee barashada luqadda, horumarinta, iyo akhris-qoraalka imanaya.

Kor Uqaadista Horumarinta Bulsheed/Dareen

HEERKA 1-AAD

a. Wuxu fahmay in xirfadaha bulshadu ay si joogto ah u horumaraan.
b. Wuxuu fahamsan yahay in isdhexgalka bulshadu uu yahay habka aasaasiga ah ee caruurta yar-yar iyo socod baradka ay ka horumarin karaan xirfadaha dhammaan dhinacyada korriinka.*
c. Waxa uu aqoonsanayaa in isdhexgalka bulshadu ay lagama maarmaan u tahay caruurta yar-yar iyo socod baradka si ay jidh ahaan iyo maskax ahaanba u caafimaad qabaan.*
d. Wuu fahmayaa in carruurtu si kala duwan uga jawaabaan dhacdooyinka iyo carinta.
e. Wuxuu kala shaqeeyaa maalin walba wadasheekaysiga caruurta.
f. Uladhaqmaa caruurta shaqsiyaad kuwaasoo leh awoodooda iyo baahiyaha.
g. Waxa ay aqoonsan tahay in xilliyada iskubuuqa, kalataga iyo kala-guurka ay saamayn ku yeelan karaan horumarka bulsho iyo dareen ee carruurta.
h. Waxay bixisaa waxqabadyo ku dhiirigeliya carruurta inay ciyaaraan oo is dhexgalaan, oo ay ku jiraan fursadaha ciyaarta barbar socda.
i. Waxay horumarisaa ku habboonaanshaha da'da, isxakamaynta dabeecada iyadoo la adeegsanayo caadooyinka iyo jadwalka.
j. Waxay siisaa carruurta meelo xasilloon ama nidaamyo kale oo badqaba oo ay is-xakameeyaan marka loo baahdo.
k. Waxay siisaa digniin, badqab iyo aqbalaada deegaanka.
l. Wuxuu fahamsan yahay in qoyska iyo bulshadu ay leeyihiin waayo-aragnimo dhaqameed, luqad, qowmiyad iyo dhaqan-dhaqaale oo kala duwan kuwaas oo door ka ciyaara sida carruurtu ugu jawaabaan bulsho ahaan dadka waaweyn iyo carruurta kale.
m. Wuu garwaaqsaday in oohinta iyo dhawaaqyada kale ee murugada ee caruurta yar-yar iyo socod baradka ay tilmaamayaan inay u baahanyihiin cunto, diirimaadka, badqabka, taabashada iyo/ama raaxada.*

HEERKA 2-AAD

a. Waxay ka caawisaa carruurta inay bartaan inay hadal ahaan iyo hadal la'aan kula xidhiidhaan dadka waaweyn iyo carruurta kale.
b. Nidaamisaa aqoonsiga iyo sharaxaada dareenada.
c. Waxay dhiirigelisaa dareenka lawadaagista iyo ixtiraamka labada dhinac ah ee carruurta iyo dadka waaweyn.
d. Waxay ka caawisaa caruurta yar-yar iyo socod baradka inay qiimo dareemaan iyagoo ka jawaabaya baahiyahooda.*
e. Waxay k acaawisaa caruurtu inay dareemaan qiimo iyagoo xubno ka ah kooxda.
f. Waxay ka caawisaa carruurta niyad dhiska xilliyada iskubuuqa, kalatagga iyo kalaguurka.
g. Waxay ka taageertaa caruurta wacyigalinta iskeed ah iyo aqoonsiga.
h. Waxay siisaa caruurta habdhis iyo nidaamyo badqab kuwaasoo aan hadal lagu aqoonsan iyo dareemada wada xidhiidhka.
i. Waxay siisaa qoysaska xogta ku saabsan muhiimada horumarka bulsho/dareenka.
j. Waxay ka caawisaa caruurta inay si wanaagsan u aqoonsadaan dhacdooyinka iyo khibradaha noloshooda.
k. Waxay siisaa fursado badan caruurta inay kaqayb qaataan ciyaarta wadashaqaynta.
l. Wuxuu aqoonsadaa muhiimada ay leedahay qaabaynta soo jeedinta inta lagu jiro xidhiidhka hadalka iyo kan aan hadalka ahayn ee caruurta yar-yar iyo socod-baradka.*
m. Wuxuu aqoonsadaa in xidhiidhka amaanka ah ee lala yeesho daryeel bixiyaasha si ay kor u qaadaan sahaminta deegaanka jidh ahaan iyo bulshoba.
n. Wuxu garowsaday in isku dhacyada inta isku faca ah ee u dhexeeya socod baradka ay ku haboon tahay da'da wuxuuna u adeegsadaa fursadahan si uu u baro dareen wadaagista iyo iskaashiga.*

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu qeexayaa muhiimada isku xidhnaanta ee daryeelka caruurta iyo socod baradka.*
b. Wuxuu fahmayaa in horumarinta caruurta yar-yar iyo socod baradka bulsho/dareen ay saameeyaan awoodooda si ay u sameeyaan iskaashi.*
c. Wuxuu aqoonsadaa doorka cilaaqaadyada wanaagsan ee horumarka bulshada/dareenka.
d. Waxay ku hagtaa carruurta inay muujiyaan dareenkooda oo ay si wanaagsan isugu sheegaan.
e. Waxay ku hagaysaa carruurta xalinta mashaakilaadka waxayna isku dayayaan xeeladaha xallinta khilaafaadka iyo isdhexgalka.
f. Waxa ay aqoonsan tahay in caruur kasta iyo socod baradkaba ay yeelan doonaan dabeecado gaar ah oo u baahan jawaabo gaar ah oo ka yimaada daryeel bixiyaha/macallimka.*
g. Waxay ka caawisaa carruurta inay yeeshaan dareen wadaagista iyo ixtiraamka xuquuqda iyo hantida dadka kale.
h. Wuxuu soo farageliyaa marka loo baahdo si uu uga caawiyo carruurta horumarinta bulsho ahaan iyaga oo hagaya habdhaqanka iyo isticmaalka doorka-ciyaarista si ay u horumariyaan dareen wadaagista iyo naxariista.
i. Waxay qorsheeyaan waxqabadyo ay ku jiraan noocyo badan oo ciyaar bulsheed ah (tusaale, ruwaayado bulsho, ciyaar wax hagaajinaysa ama wax dhisaysa).
j. Wuxuu la xidhiidhaa oo uu wargeliyaa kuwa kale xidhiidhka ka dhexeeya horumarka shucuur-bulsheed ee wanaagsan iyo waxbarashada.
k. Wuxuu aqoonsadaa marka heerarka aasaasiga ah ee horumarka bulshada aysan jirin oo u baahan feejignaan dheeraad ah.
l. Wuxuu raadinayaa khayraad dibada ah iyo barbaarin markuu u baahdo.
m. Wuxuu siinayaa manhaj macno leh oo xoogga saaraya xirfadaha bulshada, xidhiidhka iyo saaxiibtinimada
n. Adeegsada xeelado faragelineed oo xaqiijinaya oo ixtiraamaya qoyska, dhaqanka, dhaqan-dhaqaale iyo kala duwanaanshaha luqadeed.

HEERKA 4-AAD

a. Aqoonsada doorka taageerada isku xidhnaanta aaminka ah ee u dhexeysa qoysaska iyo caruurta yar-yar.*
b. Wuxuu qeexayaa aragtida iyo cilmi-baarista hadda jirta ee ku-xidhnaanshaha iyo doorka cilaaqaadku ku leeyahay taageeridda horumarka dareenka bulsho caafimaadka qabta.
c. Waxay fulisaa dhaqamada barnaamijka ee kor u qaadaya joogteynta muddada dheer ee daryeel bixiyaasha si loo fududeeyo cilaaqaadka sugan ee caruurta yar-yar iyo socod baradka.*
d. Wuxuu aqoonsanayaa isdhexgalka jiil-ka-jiilka ah inuu muhiim u yahay horumarka bulshada.
e. Wuxuu aqoonsanayaa muhiimada abuurista wacyigalinta iyo ixtiraamka carruurta ee ku saabsan kala duwanaanshaha shakhsi ahaaneed.
f. Waxay ku xidhaa qoysaska iyo daryeel bixiyaasha ilaha bulshada, oo ay ku jiraan ilaha caafimaadka maskaxda, si loo siiyo qoysaska iyo daryeel bixiyayaasha gargaar dheeri ah marka loo baahdo.
g. Waxay ka shaqeysaa abuuritaanka bulsho fasalka dhexdiisa ah oo ay ku jiraan carruur laga yaabo in la faquuqay.
h. Wuxuu horumariyaa oo uu fuliyaa xeelado dhiirigeliya horumarka bulshada ee doorarka kala duwan ee caruurta sida hoggaaminta.

HEERKA 5-AAD

a. Codsadaa, falanqeeyaa, oo qiimeeyaa aragtida hadda jirta iyo cilmi-baadhista kor u qaadista horumarka bulshada.
b. Wuxuu la xidhiidhayaa dadka kale habka loo sameeyo manhajka kor u qaada horumarka bulshada.
c. Wuxuu baraa oo la taliyaa macalimiin kale xagga daryeelka ka jawaab celinta caruurta yar-yar iyo socod baradka.*
d. U qaabeeya farsamooyinka daryeelka waxbarasho si loo dejiyo oo loo dejiyo caruurta yar-yar iyo socod baradka ee dhibaataysan.*
e. Nidaamyada ka qayb qaadanaya isdhexgalka is-dhaafsiga ah ee caruurta yar-yar iyagoo isticmaalaya tilmaamo caruurta ku hogaaminaya isdhexgalka.*

Kor Uqaadista Hal-abuurka Sharaxaada

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu fahamsan yahay habka inuu ka muhiimsan yahay waxsoosaarka wuxuuna yaqaanaa faraqa u dhexeeya farshaxanimada iyo farshaxanka alaabta.
b. Waxay bixisaa fursadaha sharaxaada hal-abuurka ugu yaraan hal mar maalintii.
c. Wuxuu bilaabaa ugu yaraan hal shaqo muusig/hees ah maalintii.
d. Waxay dhiirigelisaa shakhsiyadda, oo ay ku jiraan sharaxaada gaarka ah ee shakhsi ahaaneed.
e. Oggolaan kala duwanaanshaha dhaqameed ee saamayn kara siyaabaha carruurtu iskugu sharaxaan si hal abuur leh.
f. Waxay hubisaa in alaabta farshaxanku ay badqabaan, aanay sun ahayn oo ku habboon yihiin da'da carruurta.
g. Waxay soo bandhigtaa agab farshaxan oo taageera heerar awoodeed oo kala duwan (tusaale, kalaraan waaweyn iyo kuwo yaryar).
h. Wuxuu barayaa carruurta sida habboon ee loo isticmaalo farshaxanka iyo agabka muusigga.
i. Wuxuu kormeeraa carruurta marka ay baadhayaanoo ay isticmaalayaan qalabka fanka iyo muusigga.

HEERKA 2-AAD

a. Waxay xooga saaraysaa nidaamka abuurista halkii laga heli lahaa in alaabtu dhamaato.
b. Waxay u ogolaataa wakhtiga dag-daga ah iyo ciyaarta lagu daray.
c. Wuxuu siinayaa qalab bilaa qaab ah.
d. Wuxuu ku dhiirigalinayaa in caruurtu sharaxdo awoodahooda hal-abuurka.
e. Wuxuu nidaaminayaa oo dhiirigalinayaa hal-abuurka isagoo maraya luuqada, muusiga, riwaayadaha, iyo farshaxanka.
f. Wuxuu hirgalinayaa manhajka iyo hawlaha kor loogu qaadayo hal-abuurka.
g. Wuxuu siinayaa fursado badqaba, hawlo hal-abuura caruurta yar-yar iyo raadqaadka.*
h. Wuxuu siinayaa fursado soo bandhigid heeso, ku ciyaarida faraha iyo qalabka deegaanka.
i. Wuxuu hubinayaa hawlaha hal-abuurka leh inay maalinkasta qeyb ka yihiin manhajka.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu hubinayaa in dhammaan caruurtu helaan fursado u saamaxa soo bandhigida hal-abuurka gaarka ah.
b. Wuxuu aqoonsanayaa caawimooyinka loo baahan yahay si loo hubiyo in agabka hal-abuurka leh diyaar u yahay kuna haboon yahay dhammaan caruurta.
c. Wuxuu wax ka badellayaa manhajka iyo khibradaha kor loogu qaadayo soo bandhigida hal-abuurka dhammaan caruurta.
d. Wuxuu darsayaa caruurta wuxuuna siinayaa hawl hal-abuur leh oo ka caawiya isla markaana balaadhiya waxbarashadooda iyo sharaxaadooda.
e. Wuxuu ku darayaa soojeedinaha qoyska ee hawlaha sharaxaada ee ka turjumaya dhaqanka qoyska.
f. Wuxuu fududaynayaa awooda caruurtu ku dhageystaan, kula macaamilaan, kuna xiiseeyaan noocyada kala duwan ee muusiga iyadoo la siinaayo mid gaara iyo kuwo kooxo ahba dhanka heesida, ku ciyaarida faraha, hal-abuurka, iyo qalabka muusiga.
g. Wuxuu isticmaalayaa qalab ku haboon tiknoolajiyada oo ka caawinaya hal-abuurka.
h. Wuxuu u arkaa waalidka, qoyska iyo bulshada khayraadka hal-abuurka.
i. Wuxuu qiimeynayaa hal-abuurka daruuriga u ah horumarka guud ee cunuga.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu tilmaamayaa hogaanka asaaska shuraakada ururada bulshada ee dhiirigaliya hal-abuurka.
b. Wuxuu horumarinayaa mala-awaalka iyo hal-abuurka caruurta iyadoo la siinaayo labadaba fursado cunuga lagu hagay iyo kuwa daryeel-bixiyaha/ macalinku hagaayo si ay ugu sharxaan fikirkooda, argtidooda, khibradahooda, iyo dareenkooda gudbin kala duwan oo hal-abuur leh iyagoo maraya (sida dhaqdhaqaaq, jaas, riwaayad, muusig, farshaxan muuqaala).
c. Wuxuu ka caawinayaa caruurtu inay bartaan nafahooda iyo kuwa dadka kale iyagoo dejinaaya oo hirgalinaaya arimo hal-abuur micno weyn leh si ah u fahmaan isku mid ahaanshaha iyo kala duwanaanshaha dadka.
d. Wuxuu la wadaagayaa qoysaska muhiimada hal-abuurka gaarka wuxuuna raadinayaa tilmaamtooda dhisida manhajka.
e. Wuxuu isticmaalayaa tusaale-yaal gaara si loo sharxo sida caruurtu ugu muujiyaan fikirkooda, dareenkooda iyo aragtiyahooda sharaxaada hal-abuurka.
f. Wuxuu taageerayaa horumarinta hal-abuurka cunug kasta iyadoo la baraayo wakhtiga lagu sahaminayo goobta iyo agabka lagu buuxinayo baahida iyo danaha gaarka ee caruurta.
g. Wuxuu u gudbinayaa aragtiyaha fikir ee hoos yimaada qaababka caruurtu u isticmaasho hal-abuurka si ay isku sharxaan.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu sharxayaa, isticmaalayaa, falanqeynayaa, oo qiimeynayaa fikirka hada iyo cilmi-baadhista kor u qaadista hal-abuurka.
b. Wuxuu barayaa caruurta kana caawinayaa horumarinta ka mahadnaqa hal-abuurka iyo farshaxanka bulshada.
c. Wuxuu aqoonsanayaa oo isticmaalayaa khubarada arimaha farshaxanka si loogu daro qeybo nooca farshaxan kasta ah barnaamijka.

TALAABADA SOCOTA EE HORUMARKA CUNUGA

Cabirka Socda ee Horumarka Cunuga

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu u tixgalinayaa caruurta in shakhsiyaadka iyo aqoonta caruurtu ku horumarin karto xawaareheeda.
b. Wuxuu ka caawinayaa ururinta macluumaadka khuseeya horumarinta cunug kasta.
c. Wuxu aqoonsanayaa qalabka baadhitaanka iyo qiimeynta ee uu isticmaalay barnaamijku.
d. Wuxuu ilaalinayaa asturnaanta u dhaxaysa barnaamijka iyo qoyska cunuga ee khuseysa daraasada iyo qiimeynta cunug kasta.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu aqoonsanayaa qaababka kala duwan ee loogu baranaayo cunug kasta shakhsiyan, oo ay ku jiraan awoodaha, baahiyaha, danaha, qoysaska iyo xaalada nolosha.
b. Wuxuu buuxinayaa shuruudaha fadaraalka, gobolka iyo qorista barnaamijka isagoo ka ururinaaya oo agaasimaaya macluumaad saxa, dhexdhexaada, oo dhammeystiran cunug kasta, sida ururinta muunadaha shaqada cunuga, diwaangalinta qoraalada sheekooyinka, iyo ilaalinta diwaano saxa.
c. Wuxuu kula xidhiidhayaa qaab qoraala iyo hadalba.
d. Wuxuu hadal ahaan ku sheegayaa sababta ururinta daraasadahan iyo qoraalkani muhiim u tahay.
e. Wuxuu fahmayaa heerka gaadhista horumarinta sida lagu aqoonsaday Waxbarashada Barbaarinta Washington iyo Isbarbardhiga Koritaanada.
f. Wuxuu fahmayaa in guulaha horumarinta caruurta la darso oo lala socdo.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu qadarinayaa oo tixgalinayaa heerka horumarinta iyo xirfadaha caruurta.
b. Wuxuu u darsayaa, falanqeynayaa oo qiimeynaha natiijooyinka caruurta si joogto ah, wuxuuna u isticmaalayaa aqoontan si loo dhaqangaliyo.
c. Wuxuu isticmaalayaa qeybaha asaasiga ah ee aragtida horumarinta cunuga ilaa daraasada.
d. Wuxuu xulanayaa qaabab qiimeyn haboona.
e. Wuxuu sharxayaa muhiimaha qiimeynta socota ee qoysaska iyo shaqaalaha kale.
f. Wuxuu u maamulayaa oo u turjumayaa qiimeynaha caadiga iyo kuwa aan caadiga ahayn qaab dhexdhexaada.
g. Wuxuu aqoonsanayaa qodobada deegaanka ee cunuga galinkara khatar.
h. Wuxuu aqoonsanayaa marka horumark ku socdo xawaare caadiya qeyb horumarinta ah ama wax ka badan wuxuuna raadinayaa tilmaam.
i. Wuxuu aqoonsanayaa caruurta u baahan gudbinaha isagoo dibu eegaya xogta daraasada cunuga, baadhitaanka iyo qiimeynta.
j. Wuxuu fahmayaa nidaamka gudbinta hore iyo gudbinta.
k. Wuxuu diyaarinayaa oo hirgalinayaa qorshayayaasha gaarka ah.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu qorsheynayaa qiimeynaha dhaqan ahaan haboon.
b. Wuxuu ugu gudbiyaa natiijooyinka daraasadaha iyo qiimeynta qoysaska, labadaba kuwa aan caadiga ahayn iyo kuwa caadiga ah, qaab cad oo wanaagsan.
c. Wuxuu diyaariyaa oo hirgaliyaa hadafyada cunuga ee gaarka kuna saleysan daraasada, qiimeynta iyo tacabka waalidka.
d. Wuxuu u gudbiyaa caruurta qiimeyn dheeriya, markay haboon tahay.
e. Wuxuu si dhow ugala shaqeeyaa kooxaha qiimeynta iyo daryeelka caafimaad caruura leh baahiyo gaara.
f. Wuxuu isticmaalaa oo tixgaliyaa macluumaadka qiimeynta iyo baadhitaanka marka la sameynaayo go'aamada manhajka iyo barnaamijyada leh baahiyo waxbarasho oo dheeraada, oo ay ku jiraan kuwa kasoo jeeda dhinacyada dhaqan ahaan iyo/ama luuqad ahaan kala duwan.
g. Wuxuu ilaaliyaa horumarka hadafyada cunuga ee ay diyaariyeen khabiirka iyo shaqaalaha kale, oo ay ku jiraan kuwa leh Individualized Family Service Plans (Qorshayaal Adeegyo Qoys oo Gaara, IFSP), iyadoo la maraayo daraasayn iyo qoraal.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu sharxayaa, isticmaalayaa, falanqeynayaa, oo qiimeynayaa aragtida hada, cilmi-baadhista iyo siyaasada qiimeynta.
b. Wuxuu u gudbinayaa aragtiyaha waaweyn, cilmi-baadhista, iyo arimaha la xidhiidha daraasaeynta iyo qiimeynta.
c. Wuxuu dejinayaa shuruuda, nidaamka iyo qaababka qoraalka ee qiimeynta.
d. Wuxuu barayaa oo ogeysiinayaa aqoonta muhiimada isqiimeynta cunuga iyo sida loo caawiyo isqiimeynta caruurta.

IV SHURAAKADA QOYSKA IYO BULSHADA

Xidhiidhada Qoysaska

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu u salaamayaa qoysaska iyo caruurta si diiran oo ku salaamaya magacooda.
b. Wuxuu ixtiraamayaa doorka qoyska macalinka koobaad ahaan.
c. Wuxuu dejinayaa wadaxidhiidhka togan iyo xidhiidhada qoysaska.
d. Wuxuu qirayaa kala duwanaanshaha qaabka qoysaska caruurta.
e. Wuxuu aqbalayaa kala duwanaanshaha caruurta iyo qoysaska.
f. Wuxuu raacayaa shuruucda asturnaanta.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu dhisayaa fahamka deegaanka isagoo kula xidhiidhaya aragtiisa, himiladiisa, iyo adeegyada qoysaska iyo bulshada.
b. Wuxuu la wadaagayaa aqoonta korniinka guud ee cunuga qoysaska.
c. Wuxuu kusoo casuumayaa xubnaha qoysaska doorka fiican ee waxbarashada cunugooda ay ku leeyihiin, aqoonsanayaa in dareenka qoysasku saameynaayo awoodaha iyo daneynta caruurta ee waxbarashada.
d. Wuxuu abuurayaa oo ilaalinayaa xidhiidhada furan, saaxiibtinimada iyo wada shaqeynta leh ee qoysaska wuxuuna ugu gudbinayaa maalinle.
e. Wuxuu siinayaa fursado qoysasku kula wadaagaan xirfadaha iyo hibooyinka.
f. Wuxuu caawinayaa xidhiidhada caruurtu la leedahay qoysaskooda.
g. Wuxuu aqoonsanayaa qodobada walaaca ee saameynaya qoysaska.
h. Wuxuu ixtiraamayaa oo caawinayaa kala duwanaanshaha dhaqanka iyo qaab-dhismeedka qoyska.
i. Wuxuu la shaqeynayaa qoysaska kasoo jeeda duruufo kala duwan dhaqan ahaan, luuqad ahaan, isir iyo dhaqaale bulsho ahaan.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu u gudbinayaa qoysaska horumarka manhajka, korniinka iyo horumarka cunuga.
b. Wuxuu fahmayaa sida aragtiyaha dhaqan u saameeyaan xidhidhka qoysaska, dugsiyada iyo bulshada.
c. Wuxuu aqoonsanayaa in macluumaadka dhaqan iyo aragtiyaha qoyska ee ku aadan daryeelka cunuga lagu barto xidhiidhka wanaagsan iyo la shaqeynta waalidiinta.
d. Wuxuu ku dadaalayaa in kala duwanaanshaha bulshada iyo dhaqanka lagu dhex arko barnaamijka.
e. Wuxuu la shaqeynayaa barnaamijyada horumarinta si loo hirgaliyo adeegyo horumarin qoyska ku saleysan markay daruur tahay.
f. Wuxuu fududaynayaa kalaguurka barnaamijyada kale isagoo la shaqeynaya qoysaska, shakhsiyaadka iyo barnaamijyada helaya ama diraya cunuga ama xubnaha kale ee bulshada markay haboon tahay.
g. Wuxuu siinayaa qoysaska gudbino habooon oo khayraadka bulshada ah.
h. Wuxuu qorsheynayaa oo fulinayaa shirarka qoysaska.
i. Wuxuu la hirgalinayaa fardsamooyin xalin khilaaf oo waxtar leh qoysaska.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu kala shaqeynayaa oo caawinayaa qoysaska diyaarinta Individualized Family Service Plans (Qorshayaasha Adeega Qoyska ee Gaarka ah, IFSP).
b. Wuxuu sharxayaa sida qoysaska dhaqamada badan ay u kala duwan yihiin una leeyihiin qaabdhismeedyo kala duwan.
c. Wuxuu sharxayaa aragtiyaha kala duwan ee nidaamyada qoyska iyo saameynta walaaca iyo mushkiladaha qoysaka iyo caruurtooda.
d. Wuxuu qiimeynayaa, qorsheynayaa oo fulinayaa hawlaha caawimada iyo qeybgalka qoyska.
e. Wuxuu qeexayaa oo uu dabaqaa aragtiyaha horumarka qoyska iyo dhaqdhaqaaqa bulshooyinka dhaqamada kala duwan.
f. Waxay kor u qaadaa hab midaysan oo xogta ilmaha lagula wadaago qoysaska iyadoo la samaynayo qorshaynta wadajirka ah ee shaqaalaha kale ee fasalka iyo khabiirada si loogu diyaargaroobo booqashooyinka guriga iyo xidhiidhada kale ee qoyska.
g. Waxay muujisaa aqoonta saamaynta iman karta ee dhaqan, luqadeed, qowmiyadeed iyo kala duwanaanshiyaha dhaqan-dhaqaale ee ka dhex jiri kara guriga iyo goobta.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu qeexayaa, codsadaa, falanqeeyaa, oo qiimeeyaa aragtida hadda jirta, cilmi-baadhista, iyo siyaasadda muhiimadda xidhiidhka lala leeyahay qoysaska ku jira daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.
b. Helitaanka qiimaynta rasmiga ah ee qoyska iyo khayraad taageerada ee qoysaska kala duwan.
c. Ku lug lahaanshaha xubnaha qoyska ee goobta ka ah go'aan sameeyaasha.

Isticmaalka Khayraadka Bulshada

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu aqoonsanayaa khayraadka kala duwan ee laga heli karo bulshada dhexdiisa.
b. Qiimaha iyo isticmaalka khayraadka bulshada ee taageeraya oo caawinaya qoysaska.
c. Aqoonsanaya mutadawiciinta iyagoo ah khayraad u leh bulshada.
d. Ula shaqaynaya si wanaagsan oo haboon mutadawiciinta.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu aqoonsadaa hay'adaha bulshada ee caawiya caruurta yar-yar, socod-baradka iyo qoysaska.*
b. Waxay ka caawisaa qoysaska inay helaan macluumaad cad oo la fahmi karo oo ku saabsan naafonimada carruurtooda iyo macluumaadka ku saabsan xaqa sharci ee adeegyada qoyska.

HEERKA 3-AAD

a. Waxay siisaa qoysaska ilaha xogta bulshada ee ku haboon marka loo baahdo.
b. Wuxuu caawiyaa hawlaha wacyigelinta dadweynaha si uu bulshada ugu wargaliyo waxyaabaha ku saabsan daryeelka barbaarinta iyo adeegyada waxbarashada.
c. Waxay kor u qaadaysaa wacyigalinta dadwaynaha ee ku saabsan muhiimada daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.
d. Waxay caawinaysaa dadaalada gaadhista bulshada.
e. Wuxuu kaqaybqaadanayaa qiimaynta baahiyaha bulshada.
f. Wuxuu fudaydinayaa in caruurtu ay fahmaan bulshadooda iyagoo u maraya ciyaar iyo luuqad.

HEERKA 4-AAD

a. Waxay isticmaashaa oo u gudbisaa qoysaska ilaha bulshada si ay u taageeraan marka loo baahdo.
b. Si wada jir ah ula shaqeeya ilaha kale ee bulshada ee siinaya adeegyada carruurta iyo qoysaska.
c. Hirgalisaa oo taageertaa barnaamijyada mutadawacnimada ah, haddii loo baahdo.

HEERKA 5-AAD

a. Waxay ka shaqaysaa si loo horumariyo khayraadka bulshada.
b. Matashaa goobta barbaarinta caruurta iyadoo la shaqaynaysa waxwadaqabsiga bulshada.
c. Waxay baadhasaa arrimaha ku xeeran adeegsiga mutadawacnimada ee daryeelka barbaarinta iyo goobaha waxbarashada.
d. Waxay horumarisaa oo ilaalisaa xidhiidhka ay la leedahay tababarka kale iyo takhasusyada dhinacyada la xidhiidha.

V CAAFIMAADKA, BADQABKA, IYO NAFAQAYNTA

Aqoonta Shuruucda

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu hadal ahaan ku sharaxayaa oo uu meelayn karaa badqabka iyo dajinta siyaasadaha caafimaadka.
b. Wuxuu siidaayaa caruurta kaliya shaqsiyaadka la ogolaaday.
c. Wuxuu muujiyaa awoodda lagu maamulo asaaska gargaarka deg-degga ah ee carruurta iyo soo kicinta wadnaha iyo sambabada (CPR).
d. Raacaysaa xakamaynta iyadoo la tixgalinayo caafimaadka iyo badqabka.
e. Waxay ilaalisaa agabka iyo qalabka xaaladaha deg-deg ah
f. Waxay fulisaa qorshayaasha musiibada iyo tababarada.
g. Wuxuu ka hadlaa oo u hoggaansamaa shuruudaha saamiga.
h. Wuxuu sharaxa oo fuliyaa doorka warbixiyaha loo igmaday ee xadgudubka iyo dayaca cunuga.

HEERKA 2-AAD

a. Waxay hubinaysaa qalabka badqabka, sida qiiq dareemaha iyo dab damiyaasha, ayaa yaalla oo shaqayn kara.
b. Wuxuu muujiyaa isticmaalka qalabka badbaadada.
c. Wuxuu adeegsadaa jaantusyo, sawirro iyo kelmado ay fahmeen carruurta iyo dadka waaweyn si uu ugu dhejiyo tilmaamaha hababka degdegga ah.
d. Waxay fulisaa nidaamyada dabka iyo xaaladaha degdegga ah, oo ay ku jiraan hababka badbaadada ee carruurta naafada ah.
e. Wuxuu aqoonsadaa oo ka warbixiyaa dhibaatooyinka xagga saamiga shaqaalaha/cunuga.
f. Wuxuu caawiyaa is-qiimaynta xarunta liisanka iyo aqoonsiga.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu lahadlaa oo rumaysanyahay xaalada degdega ah, nidaamyada xanuunka iyo dhaawaca.
b. Waxay ku wargalisaa kuwa kale nidaamyada xaaladaha dagdag ah.

HEERKA 4-AAD

a. Waxay isticmaashaa akhlaaqiyaadka si loo maareeyo dhibaatooyinkacaafimaad iyo xakamaynta badqabka.
b. Wuxuu caddeeyaa oo u hoggaansamaa sharciyada khuseeya carruurta iyo qoysaska.
c. Wuxuu kaqaybqaataa muraajacaynta iyo nidaamyada si loo buuxiyo baahiyaha barnaamijka.
d. Nashqadaynta iyo dhokumantiyada nidaamyada deg-dega ah.
e. Waxay horumarisaa/dhokumentiyada qorshayaasha degdega ah si ay u buuxiso shuruudaha saamiga ee dhammaan xaaladaha.
f. Qiimaysaa sida xakamayntu u saamayso tayada barnaamijka.

HEERKA 5-AAD

a. Waxay samaysaa qiimaynta iskeed ah ee fudaydinta sharciyaynta iyo aqoonsiga.
b. Wuxuu qeexayaa, codsadaa, falanqeeyaa, oo qiimeeyaa aragtida hadda jirta, cilmi-baadhista, iyo siyaasadda caafimaadka iyo badbaadada.
c. Ka qaybqaata kooxda booqashada aqoonsiga
d. Waxay xaqiijisaa in jawiga gudaha iyo dibaddaba ay habaysan yihiin si dhammaan goobaha si fudud loo arki karo.

Badqabka Deegaanka

HEERKA 1-AAD

a. Waxay muujisaa ka warqabka ilaalinta badbaadada deegaanka ee barnaamijka ama xarunta.
b. Waxay ilaalisaa dhammaan goobaha, iyadoo raacaysa xeerarka badbaadada.
c. Doorataa boolbalooyin badqaba.
d. Si firfircoon u kormeera oo uu u dhexgalaa carruurta si loo hubiyo badbaadada gudaha iyo dibaddaba.
e. Aqoonsiga kormeerka dadka waaweyni waa ka hortagga ugu fiican ee dhaawacyada.
f. Waxay aqoonsan tahay caruurta yar-yar iyo socod baradka inay u baahan yihiin meelo ammaan ah oo u go'an si ay si xor ah ugu socdaan oo ay u warwareegaan.*
g. Waxay ilaalisaa deegaan caafimaad qaba iyadoo la raacayo nidaamyada caafimaad, badqab iyo nadaafadeed.
h. Waxay xaqiijisaa in jawiga gudaha iyo dibaddaba ay habaysan yihiin si dhammaan goobaha si fudud loo arki karo.

HEERKA 2-AAD

a. Sharaxaa oo ilaaliyaa deegaan badqaba, oo ay ku jiraan qalabka iyo boolbaro, si looga hortago loona yareeyo dhaawacyada.
b. Waxa uu laqabsadaa deegaanka gudaha iyo dibadda si loo kordhiyo madax-banaanida carruurta baahiyaha gaarka ah qabta.
c. Waxay hubisaa in carruurta laga ilaaliyo walyaabaha cimilada xun marka ay bannaanka ku ciyaarayaan.
d. Wuxuu bartaa taxadarro fudud oo badbaado iyo sharciyo wuxuuna si joogto ah u fuliyaa xeerarka badbaadada.
e. Waxa uu la socodsiiyaa oo la wadaagaa macluumaadka badqabka iyo khayraadka qoyska.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu nashqadeeyaaa oo qiimeeya deegaanada nabdoon ee ku habboon shaqo ahaan gudaha iyo dibaddaba.
b. Waxay hubisaa in dhammaan qalabka, alaabta guriga iyo agabku ay yihiin cabbirka iyo nooca ku habboon da'da iyo awoodda korriinka ee carruurta kujirta daryeelka.

HEERKA 4-AAD

a. U doodayaasha badbaadada deegaanka.
b. U dooda meelaha bannaanka ah ee ka ilaalinaya waxyaabaha cimilada adag.

HEERKA 5-AAD

a. Ka qaybqaata kooxaha bulshada si ay u horumariyaan una hirgeliyaan xeeladaha lagu hagaajinayo badbaadada deegaanka ee xarumaha u adeega carruurta.
b. Aqoonsada fursadaha lagu maalgeliyo horumarinta badbaadada deegaanka.
c. Wuxuu qeexayaa, codsadaa, falanqeeyaa, oo qiimeeyaa aragtida hadda jirta, cilmi-baadhista, iyo siyaasadda badbaadada deegaanka.

Ka Jawaabida Baahiyaha Caafimaad ee Caruurta

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu sameeyaa farsamooyinka gacmo dhaqista ku haboon.
b. Wuxuu dhaqaa gacmaha caruurta yar-yar.*
c. Waxay ka caawisaa carruurta inay ku dhaqmaan farsamooyinka gacanta-dhaqida ee ku habboon.
d. Wuxuu qabtaa nidaamyada xafaayadaynta badqabta.*
e. Waxay hirgalisaa dhaqamada lagaga fogaanayo/xakamaynta cudur-sidaha dhiigga ka dhasha si loo hubiyo badbaadada carruurta iyo dadka waaweyn.
f. Waxay ka jawaabtaa dhaawacyada carruurta iyo cabsida dhaawacyada, diiwaan gelisa wixii dhaawac ah oo ogeysiiya qoysaska, iyada oo hubinaysa raaxada iyo daryeelka carruurta kale.
g. Waxay muujisaa aqoonta asaasiga ah ee xanuunada caruurnimo.

HEERKA 2-AAD

a. Waxay kor u qaadaa caafimaadka wanaagsan waxayna siisaa deegaan ka qaybqaata ka hortagga cudurrada.
b. Wuxuu si wax ku ool ah ula xidhiidhaa siyaasadaha waalidiinta ee ku saabsan shuruudaha dharka ku habboon xaaladaha cimilada.
c. Waxay raadisaa macluumaadka oo muujiya ku-dhaqanka wanaagsan ee carruurta leh baahiyaha daryeelka caafimaad.
d. Qorshayaasha iyo tilmaamaha hawlaha caawinaya si iskii ah.
e. Wuuxu raacaa nidaamyada si looga fogaado gudbinta cudurrada faafa.
f. Wuxuu raacaa tilmaamaha maamulka daawada iyo daawaynta la oggolaaday, oo ay ku jiraan dhukumentiyada la xidhiidha.
g. Wuxuu aqoonsadaa, diiwaangeliyaa, oo uu ka warbixiyaa waxyaabaha looga shakisan yahay isku buuqa, xadgudubka, iyo dayaca carruurta si degdeg ah oo ku habboon.
h. Wuxuu aqoonsadaa waxyaabaha ay danaynayaan caruurtu jidh ahaan iyo dhexgalka danaynta ee manhajka.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu nashqadeeyaa oo qiimeeyaa nadaafada gudaha iyo dibada deegaanada.
b. Nidaamiyaa oo uu siiyaa tilmaam ku saabsan nadaafada.
c. Wuxuu kala hadlaa oo uu siiyaa xogta macluumaadka ku saabsan caafimaadka qoysaska.
d. Wuxuu aqoonsadaa waxyaabaha sababa iskubuuqa iyo dhibaatada oo uu qiimeeyaa kasoo kabashada caruurta.
e. Wuxuu qorsheeyaa oo uu hirgaliyaa safaro dibada ah oo badqaba.
f. Wuxuu nashqadeeya oo fuliyaa hawlaha manhajka ee xoogga saaraya jidhka caafimaadka qaba, qaab nololeed caafimaad leh iyo
deegaan caafimaad qaba

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu nashqadeeyaa dhokumantiyada nidaamyada nadaafada.
b. Waxay kala shaqeysaa xirfadlayaasha daryeelka caafimaadka bulshada si loo hubiyo in baahiyaha carruurta la daboolo.
c. Wuxuu dejiyaa habraacyada dhukumeentiga iyo ogeysiinta xadgudubka iyo dayacsanaanta la tuhunsan yahay.
d. Wuxuu caawiyaa dadka kale (qoysaska, shaqaalaha) inay aqoonsadaan oo ay ka warbixiyaan xadgudubka iyo dayaca.

HEERKA 5-AAD

a. Waxay la shaqeeyaan kooxaha bulshada si ay u aqoonsadaan arrimaha caafimaadka ama tabashooyinka, oo ay ku jiraan nadaafadda.
b. Wuxuu qeexayaa, codsadaa, falanqeeyaa, oo qiimeeyaa aragtida hadda jirta, cilmi-baadhista, iyo siyaasadda baahiyaha caafimaad ee dhammaan carruurta.

Nafaqada

HEERKA 1-AAD

a. Waxay muujisaa ka warqabka baahiyaha nafaqeynta maalinlaha ah ee aasaasiga ah ee carruurta.
b. Wuxuu ku dhaqmaa sida badbaadada leh ee cuntada loo maareeyo wuxuuna ilaaliyaa hawlaha nadaafadda guud.
c. Wuxuu ilaaliyaa nadaafada deegaanada.
d. Wuxuu kormeeraa caadooyinka cunnada si loo hubiyo cunto caafimaad leh, oo ay ku jirto baahida carruurta inay si joogta ah u cunaan.
e. Wuxuu aqoonsadaa khataraha caafimaad ee xagga cuntada (cunid, xasaasiyad, iwm.) wuxuuna qaadaa tallaabooyin uu kaga hortagayo xaaladaha khatarta ah.
f. Waxay ilaalisaa xidhiidhka maalinlaha ah ee qoysaska ee ku saabsan cuntooyinka cusub ee caruurta iyo socod-baradka.*
g. Waxa uu aqoonsan yahay in aan cuntada loo isticmaalin in lagu abaalmariyo ama lagu ciqaabo carruurta.
h. Wuxu fahmayaa faraqa u dhexeeya cuntooyinka qaabka qoyska iyo kuwa aan qoyska ahayn.
i. Asaasaa jadwalka quudinta kaasoo isla bad-badalaya baahiyaha cunuga iyo hawlaha qoyska.*

HEERKA 2-AAD

a. Waxay siinaysaa cunto ku haboon iyo cunto fudud oo leh deegaan wanaagsan.
b. Wuxuu kula xidhiidhaa qoysaska cuntada ay carruurtu u baahan yihiin oo ay door bidaan.
c. Qorshayaasha iyo tilmaamaha khibradaha cunto karinta ee carruurta.
d. Waxay muujisaa ka warqabka tilmaamaha nafaqada aasaasiga ah ee maalinlaha ah.
e. Faham in caruurta yar-yar iyo socod baradka ay iska-xakameyn karaan cunnada ay qaadanayaan.*

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu aqoonsadaa tabashooyinka nafaqeynta.
b. Wuxuu muujiyaa aqoonta qaybaha ku habboon ee carruurta heer kasta iyo korriinka da'da.
c. Wuxuu qorsheeyaa oo qiimeeyaa cuntada la heli karo oo uu caawimo ka helayo xirfadle nafaqo.
d. Oo ay kujiraan cuntada dhaqanka.
e. Wuxuu qorsheeyaa waxqabadyada ay carruurtu ku bartaan inay sameeyaan doorashooyin cunto caafimaad leh.
f. Wuxuu bartaa oo nidaamiyaa nafaqo wanaagsan.
g. La wadaag xogta qoysaska ee ku saabsan awoodda dhallaanka iyo socod baradka inay iska-xakameeyaan cuntadooda.*

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuuu qiimeeyaa qorshaha nafaqada ee barnaamijka wuxuuna u hirgaliyaa xeerarkaasi sidaasi.
b. Wuxuu ku xidhaa dhaqdhaqaaqyada cuntada jadwalka dhaqanka iyo baahiyaha nafaqo ee shakhsiga.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu sharxayaa, isticmaalayaa, falanqeynayaa, oo qiimeynayaa aragtida hada, cilmi-baadhista iyo siyaasada nafaqada.
b. Waxay la shaqeeyaan kooxaha bulshada si ay u aqoonsadaan arrimaha ama tabashooyinka.
c. Wuxuu taageeraa siyaasadaha iyo nidaamyada saameeya daryeella nafaqo ee bulshada oo dhan.

VI ISDHEXGALKA

Siinta Hagaha Gaarka ah

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu si wanaagsan ugu jawaabaa caruurta maalin kasta.
b. Wuxuu aqoonsayaa in isdhexgalka iyo xidhiidhada badqab
c. Wuxuu aqoonsanayaa marka cunugu walaacsan yahay ee
d. Wuxuu aqoonsanayaa in caruurtu soo celiso dareenada ay arkaan dadka waaweyn.
e. Wuxuu kor u qaadayaa isdhexgalada ka turjumaya soodhawayn, dareen, daryeel, aqbalaad iyo badqabka.
f. Wuxuu isk ilaalinayaa ficilada sababi kara waxyeelo jidheed ama dareen.
g. Wuxuu siinayaa kormeer ku haboon caruurta.
h. Wuxuu kula macaamilaa qab ka turjumaya ixtiraam qoyska cunuga, laftiisa iyo dadka kale.
i. Wuxuu isticmaalayaa hab-dhaqan tilmaaman.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu kor u qaadayaa amniga iyo ku kalgacalka caruurta isagoo uga jawaabaya degdeg iyo si joogto ah baahiyahooda, siinaya xidhiidh joogta oo naxariis leh mid-midna ah, isla markaanaya siinaya jadwalo maalinle ah oo la saadaalin karo.
b. Wuxuu wax ka badelayaa ciyaart aan ku habooneyn deegaanka waxbarasho.
c. Wuxuu dejinayaa oo gudbinayaa xuduudaha hab-dhaqanka la aqbali karo.
d. Wuxuu uga jawaabayaa hab-dhaqanka caruurta qaab dhiirigalinaya isxakameynta.
e. Wuxuu siinayaa deegaan taageero leh oo caruurtu ku baran karto kuna sameyn karto hab-dhaqano haboon oo la aqbali karo shakhsiyan iyo koox ahaanba.
f. Wuxuu raacayaa qaabab tilmaamo wacan oo toosa iyo kuwo aan toos ahayn oo haboon wuxuuna iska ilaalinayaa qaababka xun.
g. Wuxuu siinayaa deegaan ka caawinaya cunug kasta inuu ogaado, aqbalo, oo ku faano wuxuuna horumarinayaa dareen madaxbanaani iyo lahaansho.
h. Wuxuu la dhisayaa xidhiidho la aamini karo caruurta, islmarkaana siinayaa badqab jidheed iyo dareen.
i. Wuxuu isticmaalayaa istaraatiijiyado si looga caawiyo caruurtu inay bartaan sida loogu sheegto dareenkooda, loogu xaliyo dhibaatooyinka looguna go'aan qaato habab wanaagsan.
j. Wuxuu u gudbinayaa qoysaska qeybaha walaaca, horumarinta istaraatiijayado wadashaqeyn si loo maamulo dhibaatooyinka.
k. Wuxuu wax ka qabanayaa hab-dhaqanka ama xaalada xun, halkii cunuga la calaamadin lahaa.
l. Wuxuu iswaafajinayaa deegaanka waxbarasho iyo manhajka si loo yareeyo hab-dhaqanada aan wacnayn.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu tilmaamayaa fahamka hab-dhaqanka caruurta yar-yar wuxuuna uga jawaabayaa qaab taageero leh oo wanaagsan.*
b. Wuxuu ilaalinayaa rajooyinka haboon ee caruurta yar-yar iyo raadqaadka feejignaantooda, xiisahooda, awoodahooda bulsho, iyo baahiyahooda jidheed.*
c. Wuxuu u ogolaanayaa caruurta yar-yar iyo raadqaadka ikhtiyaarka hawlaha jadwalka maalinlaha.*
d. Wuxuu siinayaa iskudheelitir haboon hawlaha cunugu hogaamiyo ee cunugu ku hago hawlaha dadka waaweyn.
e. Wuxuu ku xidhayaa xeerarka tilmaamta aqoonta shakhsiyaadka caruurta iyo heerarka korniinka.
f. Wuxuu aqoonsanayaa kana jawaabayaa walaacyada ahab-dhaqanka gaarka ee la xidhiidha isku buuqa korniinka ama dareenka.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu aqoonsanayaa in caruurta yar-yar ku gudbiyaan baahiyahooda iyagoo maraya hab-dhaqano kala duwan oo tilmaamaya in ilmaha yar diyaar u yahay inuu soo jiito, isagoo dareemayn wax dhibaato jidheed ah, hurdo isku buuqa.*
b. Wuxuu isticmaalayaa aragtiyaha horumarinta cunuga si loo horumariyo tilmaamta cunuga.
c. Wuxuu isticmaalayaa qiimeynta cunuga si gooni looga dhigo loona horumariyo tilmaamta cunuga.
d. Wuxuu tilmaamayaa aqoonta waxbarasho iyo nidaamyada hagiaanka ee iskudarka caruurta leh iyo kuwa aan lahayn baahiyo gaara.
e. Wuxuu kala shaqeynayaa qoysaska inay diyaariyaan filashooyinka ku haboon shakhsian iyo hab-dhaqanka cunuga.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu diyaarinayaa siyaasado qoran oo ka jawaabaya isdhexgalka iyo daryeel-bixinta, oo ay ku jiraan tilmaamta cunuga ee raadqaadka.*
b. Wuxuu sharxayaa shuruucda farogalinta iyo xalinta khilaafka ee ciyaarta iyo waxbarashada caruurta.
c. Wuxuu diyaarinayaa qorshayaasha tilmaamta gaarka, isagoo helaya xirfadlayaasha ku haboon si ay u caawiyaan marka loo baahdo.
d. Wuxuu sharxayaa, isticmaalayaa, falanqeynayaa, oo qiimeynayaa fikirka hada iyo cilmi-baadhista tilmaamta shakhsiga.

Kor u Qaadida Khibradaha Kooxaha

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu siinayaa taageero iyo kormeer dadka waaweyn oo joogto ah caruurta yar-yar markay is dhexgalayaan midba midka kale.*
b. Wuxuu siinayaa taageero qof weyn marka loo baahdo isla markaana kor loo qaadayo isdhexgalka caruurta raadqaadka ah.*
c. Wuxuu siinayaa nidaamin iyo ikhtiyaar markay la shaqeynayaan caruurta.
d. Wuxuu u ogolaanayaa caruurta yar-yar iyo raadqaadka jadwalada si loo sameeyo jadwal maalinle ah.*
e. Wuxuu wax uga qabanayaa hawlaha iyo isbadelada jadwalka si cad oo dulqaad leh.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu dhisayaa jadwalka hawl maalmeedka caruurta yar-yar ee ku xeeran jadwalka shaqada daryeel-siinta ilamaha yar ee koox ku jira markay haboon tahay.*
b. Wuxuu dhisayaa jadwalka hawlaha maalinlaha ee raadqaadka isagoo isticmaalaya jadwalada iyo aqoonta diyaargarowga caruurta si looga jawaabo jadwalada kooxaha ee markasta iyo hawlaha.*
c. Wxuu ku hogaaminayaa hawlaha deegaan wacan, degan oo farxadle.
d. Wuxuu horey ugu wargalinayaa caruurta isbadelada hawlaha iyo jadwalada.
e. Wuxuu u dhisayaa xidhiidh kalsooni leh caruuurta oo ah seeska tilmaam wanaagsan iyo anshax.
f. Wuxuu qiyaasayaa oo joojinayaa hab-dhaqanka rabshada leh ee caruurta.
g. Wuxuu tilmaamayaa wacyiglinta xuduudaha iyo awoodaha cunug kasta isticmaalayaa farsamooyinkaasi, wuxuuna sharxayaa shuruucda heerka cunuga ee fahamka isagoo isticmaalaya farsamooyinka kala duwan.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu ku siinayaa fursado kala duwan deegaanka isagoo maraya hawlaha caruurta yar-yar si ay uga wada shaqeeyaan.*
b. Wuxuu siinayaa khibrado mashquuliya caruurta oo ay kaga jawaabaan waxay xiisaynayaan.
c. Wuxuu qorsheynayaa oo tilmaamayaa hawlaha kor loogu qaadaayo labadaba ciyaarta isku midka iyo wadashaqeynta.
d. Wuxuu qorsheynayaa oo tilmaamayaa hawlaha kor u qaadaya xidhiidhada waxtarka leh ee caruurtu la leeyihiin asaagood, qoyska, shaqaalaha, iyo bulshada.
e. Wuxuu dhiirigalinayaa xidhiidho, wadaxidhiidh, iyo istaraatiijayado tilmaam oo wanaagsan, oo ay ku jiraan xalinta dhibaatada iyo wadaxaajoodka deegaanka waxbarasho dhexdiisa.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu isticmaalayaa aragtiyaha horumarinta raadqaadka ilaa farsamooyinka maamulka kooxda.*
b. Wuxuu isticmaalayaa qiimeynta cunuga si gooni looga dhigo loona horumariyo maamulka kooxda.
c. Wuxuu qiimynayaa oo iswaafajinayaa khibradaha kooxaha si loo hubiyo in dhammaan caruurtu wax baranayso.
d. Wuxuu ku darayaa caruurta dhammaan awood kasta leh koox, isagoo raacaya sharaxaada iyo nidaamka tilmaamta haboon.
e. ee caruurta yar-yar iyo raadqaadka.* shaqaalaha, wakhtiga) si waxtar leh.
f. barnaamijyada waxbarashada.
g. kooxaha, xuduudahooda.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu u diyaarinayaa xirfado wadashaqeyn kooxo raadqaadka oo diirada saaraya u shaqeynta kooxo kooban ahaan, wada xaajoodka, tanaansulka iyo dhib xalinta .*
b. Wuxuu sharxayaa, isticmaalayaa, falanqeynayaa, oo qiimeynayaa fikirka hada iyo cilmi-baadhista khibradaha kooxaha.

VII QORSHEYNTA IYO HORMARINTA BARNAAMIJKA

Qorsheynta iyo Qiimeynta Barnaamijka

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu u dhaqmayaa shaqaale masuula oo ka qeybalayaa kooxda barnaamijka.
b. Wuxuu ilaalinayaa diwaanada macquulka ah.
c. Wuxuu u hogaansamayaa siyaasadaha barnaamijka wuxuuna sheegayaa shuruucda iyo sharciyada liisanka daryeelka cunuga.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu taageerayaa bayaanka himilada barnaamijka.
b. Wuxuu nidaaminayaa qorshayaasha, ilaalinayaa diwaanada, oo ugu gudbinayaa qoysaska iyo shaqaalaha si wanaagsan.
c. Wuxuu diyaarinayaa qorshayaasha iyo manhajka fasalka.
d. Wuxuu dooranayaa qalabka iyo agabka ku haboon dhaqangalinta.
e. Wuxuu qorayaa ujeedooyinka iyo hadafyada hawlaha.
f. Wuxuu isticmaalayaa khayraadka si loo hubiyo shaqo waxtar leh.
g. Wuxuu caawinayaa soo ururinta macluumaadka qiimeynta.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu hadal ku sharxayaa xidhiidhka ka dhaxeeya aragtiyaha barnaamijka iyo shaqada maalinlaha.
b. Wuxuu qorsheynayaa tababarada iyo barnaamijyada waxbarasho.
c. Wuxuu qorsheynayaa oo u baahan yahay agabka iyo qalabka haboon ee barnaamijka.
d. Wuxuu ka qeybgalayaa qorsheynta istaraatiijiyada iyo dejinta hadafka barnaamijka.
e. Wuxuu fulinayaa daraasaadka barnaamijka.
f. Wuxuu aqoonsanayaa muhiimada qiimeynta, caawinta qiimeynta waxtarka barnaamijka.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu isticmaalayaa aqoonta qawaaniinta fadaraalka, gobolka iyo xeerarka maxaliga, iyo nidaamyada xirfadeed si loo siiyo xeerar caafimaad iyo badqaba caruurta yar-yar iyo raadqaadka.*
b. Wuxuu diyaarinayaa manhajka barnaamijka.
c. Wuxuu u maamulayaa khayraadka barnaamijka (maaliyada, shaqaalaha, wakhtiga) si waxtar leh.
d. Wuxuu tilmaamayaa awooda lagu agaasimaayo lagana shaqeynaayo noocyada daryeelka barbaarinta iyo barnaamijyada waxbarasho.
e. Wuxuu ugu gudbinayaa si waxtarleh kooxaha gudida/golaha.
f. Wuxuu aqoonsanayaa qaababka qiimeynta wuxuuna fahmayaa xadidaadooda.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu sharxayaa, isticmaalayaa, falanqeynayaa, oo qiimeynayaa aragtida hada, cilmi-baadhista iyo siyaasada qorsheynta iyo qiimeynta barnaamijka.
b. Wuxuu diyaarinayaa istaraatiijiyadaha xidhiidhka dadweynaha si loo asaaso barnaamijka bulshada.
c. Wuxuu hubinayaa in barnaamijku buuxiyey baahiyaha kala duwanaanshaha oo uu ka turjumaayo ka qeyb ahaanshaha caruurta, qoysaska, shaqaalaha, iyo saaxiibada bulshada.
d. Wuxuu aqoonsanayaa arimaha sharci ee la xidhiidha daryeelka barbaarinta wuxuuna kala shaqeynayaa kooxaha bulshada si loo turjumo.
e. Wuxuu diyaarinayaa oo hirgalinayaa siyaasadaha barnaamijka.

Maareeynta Shaqaalaha

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu si waxtarle u taageerayaa shaqaalaha, mutadawiciinta, iyo xirfadlayaasha.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu caawinayaa xubnaha shaqaalaha iyo xirfadlayaasha.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu qiimeynayaa oo ka shaqeynayaa si loo xoojiyo kooxda shaqaalaha, maamulka, iyo mutadawiciinta.
b. Wuxuu siinayaa wadooyin wadaxidhiidh waxtarleh dhaqaalaha iyo maamulka.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu qorsheynayaa, carbinayaa, tababarayaa, kormeerayaa, oo qiimeynayaa shaqaalaha.
b. Wuxuu qorsheynayaa, carbinayaa, tababarayaa oo kormeerayaa mutadawiciinta.
c. Wuxuu qorsheynayaa oo ulinayaa fursadaha horumarinta shaqaalaha.
d. Wuxuu kormeerayaa macalimiinta ardeyda iyo casharka ardeyda.
e. Wuxuu siinayaa hogaamin xoogaan iyo jiho hiigsi leh.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu diyaarinayaa carbinta shaqaalaha, xulashada iyo barnaamijyada haysashada.
b. Wuxuu nashqadeynayaa oo hirgalinayaa sharaxaada shaqada shaqaalaha iyo qaababka qiimeynta iyo nidaamyada.
c. Wuxuu sharxayaa, falanqeynayaa, qiimeynayaa, oo falanqeynayaa aragtida hada, cilmi-baadhista iyo siyaasada maareeynta shaqaalaha.

Maareeynta Maaliyada

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu gudanayaa xisaabinta asaasiga ah ee xisaabta wuxuuna sameynaya dhaqdhaqaaqyada lacagta ee asaasiga ah.
b. Wuxuu raacayaa nidaamyada bookkeeping-ka.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu isticmaalayaa xeerarka ganacsiga ee guud ahaan la aqbalo.
b. Wuxuu ku shaqeynayaa miisaaniyada macquula.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu caawinayaa qorsheynta miisaaniyada.
b. Wuxuu fulinayaa oo ilaalinayaa agabka alaabaha, qalabka iyo alaabta.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu qorsheynayaa, ka warbixinayaa oo ilaalinayaa miisaaniyada.
b. Wuxuu diyaarinayaa qaab-dhismeedka lacagta.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu diyaarinayaa oo hirgalinayaa qorshaha ganacsi ee sanadka.
b. Wuxuu waafajinayaa kharashaadka aragtiyaha barnaamijka.
c. Wuxuu diyaarinayaa qorshaha suuq-geynta.
d. Wuxuu raadinayaa fursado maalgalin dheeriya.
e. Wuxuu qorayaa codsiyada maalgashiga.
f. Wuxuu sharxayaa, isticmaalayaa, falanqeynayaa, oo qiimeynayaa aragtida hada, cilmi-baadhista iyo siyaasada maareeynta maaliyada.

VIII HORUMARINTA XIRFADA IYO HOGAAMINTA

Muujinta Dhaqamada Xirfadle

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu fahmayaa in hab-dhaqanada iyo ficilada shaqaalaha ee goobta shaqadu ka turjumayaan goobta.
b. Wuxuu jeclaysanayaa la shaqeynta caruurta iyo abuurida fikir haboon.
c. Wuxuu soo bandhigayaa nadaafad iyo muuqaal shakhsi wanaagsan.
d. Wuxuu muujinayaa caadooyin shaqo wanaagsan.
e. Wuxuu taageerayaa oo u hogaansamayaa qawaniinta iyo nidaamyada liisanka.
f. Wuxuu qiimeynayaa fikrika waxbarista iyo waxbarashada, isagoo isticmaalaya isdhexgalka shaqaalaha, tababar/waxbarasho, iyo jaraa'ido.
g. Wuxuu tilmaamayaa wacyigalinta xeerka anshaxa xirfada ee daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada iyo mawduucyadiisa ugu muhiimsan.
h. Wuxuu muujinayaa dadaalka hadafyada barnaamijka.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu maamulayaa dalabyada dadaalada shakhsiga iyo aqoonta.
b. Wuxuu isticmaalayaa xirfadaha xalinta dhibta ee goobta.
c. Wuxuu kula macaamilaa qab ka turjumaya qiyamka iyo ixtiraamka dadka kale.
d. Wuxuu waajibka iyo sidoo kale xubnaha kooxda.
e. Wuxuu fahmayaa tayada adeeg-yada daryeelka cunuga.
f. Wuxuu tilmaamayaa dadaalka xeerka anshaxa.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu si joogto ah ugu hawlanaanayaa xeerarka waxbarasho iyo hab-dhaqanka caruurta.
b. Wuxuu muujinayaa isbadelada hada ee early childhood education (waxbarashada barbaarinta caruurta), gaar ahaan caruurta yar-yar-raadqaadka early childhood education (waxbarashada barbaarinta caruurta).*
c. Wuxuu sharxayaa xeerka anshaxa xirfada.
d. Wuxuu aqoonsanayaa xeerarka anshax darada.
e. Wuxuu ka qeyb galayaa go'aan qaadashada barnaamijka.
f. Wuxuu sameynayaa go'aamada barnaamijka ee ku saleysan heerarka xirfada.
g. Wuxuu ilaalinayaa xuduudaha xidhiidhka shaqaalaha iyo qoysaska.
h. Wuxuu kor u qaadayaa tayada adeeg-yada daryeelka cunuga.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu ka qeyb galayaa xalinta dhibaatooyinka anshaxa xulasho.
b. Wuxuu sharxayaa aragida shakhsiyadeed ee early childhood education (waxbarashada barbaarinta caruurta) ee ku saleysan aqoonta horumarinta cunuga iyo xeerarka wanaagsan.
c. Wuxuu sharxayaa oo isticmaalayaa xeerka anshaxa xirfada ee sameynta go'aamada xirfada.
d. Wuxuu aqoonsanayaa sababaha iyo astaamaha "tabcaanka" wuxuuna diyaarinayaa istaraatiijayadaha lagaga hortagaayo.
e. Wuxuu qiimeynayaa isbadelada hada ee early childhood education (waxbarashada barbaarinta caruurta) wuxuuna dibu eegayaa xeerarka markay haboon yihiin.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu bilaabayaa oo dhexdhexaadinayaa kooxaha xalinta dhibaatooyinka anshaxa xulasho.
b. Wuxuu cusbooneysiinayaa taariikhda cilmi-baadhista iyo siyaasada la xidhiidha daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada.
c. Wuxuu kor u qaadayaa xeerka barnaamijka isagoo la shaqeynaya shaqaalaha kale si loo fahmo loona taageero hirgalinta cilmi-baadhista iyo xeerarka ugu wanaagsan ee caruurta, qoysaska, iyo shaqaalaha.
d. Wuxuu taageerayaa caruurta iyo qoysaska.
e. Wuxuu sharxayaa xidhiidhka ka dhaxeeya aragtida iyo dhaqanka.

Kobaca Xirfad ee Soconaya

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu raadinayaa aqoonta lagu horumarinaayo dhaqanka.
b. Wuxuu u tilmaamayaa wacyigalinta horumarinta xirfadaha si joogto ah adeeg-bixiyayaasha daryeelka barbaarinta iyo macalimiinta.
c. Wuxuu ilaalinayaa u hogaansanaanta socota ee shuruudaha waxbarasho.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu fiirinayaa oo ka warhayaa khayraadka xirfadeed.
b. Wuxuu ka faa'idaysanayaa fursadaha lagu horumarinaayo awoodaha, labadaba korniinka shakhsiga iyo xirfada, iyo faa'idada caruurta iyo qoysaska.
c. Wuxuu aqbalayaa oo si haboon u saxayaa si loo horumariyo dhaqanka.
d. Wuxuu ka qeybgalayaa ururada xirfadeed.
e. Wuxuu raacayaa xeerarka ansixinta-ku-biirista.
f. Wuxuu qiimeynayaa waxqabadka wuxuuna dajinayaa hadafyada si loo horumariyo aqoonta.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu isticmaalayaa khayraadka xirfadeed si loo horumariyo dhaqanka.
b. Wuxuu raadinayaa xidhiidhada aqooneed si kor loogu qaado horumarka xirfadeed (tusaalem qabashada tababare).
c. Wuxuu diyaarinayaa oo fulinayaa professional development plan (qorshaha horumarinta xirfada).
d. Wuxuu ka shaqeynayaa shuruudaha, shahaadooyinka iyo/ama ansixinta barnaamijka.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu sharxayaa nidaamka qiyamka xirfadeed wuxuuna hirgalinayaa isqiimeynta xirfadeed.
b. Wuxuu si fiffircoon uga qeybgalayaa horumarinta aqoonta.
c. Wuxuu ku darayaa aqoonta taariikheed, aragti, cilmi-nafsi, iyo seeska bulsho ee waxbarashada qorsheynta iyo go'aan qaadashada.
d. Wuxuu u adeegayaa tababare ahaan ama bixiye taageero farsamo.
e. Wuxuu dhisayaa awoodaha shakhsiga wuxuuna aqoonsanayaa qeybaha horumarku uu ka dhici karo una baahan yahay inuu ka dhaco

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu sahaminayaa nidaamyada horumarinta xirfadeed wuxuuna qiimeynayaa/fiirinayaa fursadaha kor loogu qaadayo horumarka xirfada dadka kale.
b. Wuxuu nashqadeynayaa fursadaha horumarinta shaqaalaha ee dadka wada-shaqeeya.
c. Wuxuu ka qeybgalayaa shirarka deegaanka, gobolka, iyo qaranka iyo xafladaha lagu faafinaayo aqoonta laguna dejinaayo xidhiidhada aqoonta dibada.
d. Wuxuu aqoonsanayaa isbadelka nidaamka wuxuuna diyaarinayaa xeerarka lagu taageeraayo horumarka xirfadeed.
e. Wuxuu aqoonsanayaa kala duwanaanshaha nidaamyada waxbarasho ee dadka waaweyn iyo barbaarinta caruurta oo wuxuu isticmaalayaa aqoon si loogu dhaqmo.

Hogaaminta iyo Olaleynta

HEERKA 1-AAD

a. Wuxuu aqoonsanayaa hab-dhaqanka xirfadeed.

HEERKA 2-AAD

a. Wuxuu tilmaamayaa taageerada daryeelka liisanka haysta.
b. Wuxuu nidaaminyaa hab-dhaqanka xirfadeed.

HEERKA 3-AAD

a. Wuxuu ka wacyigalinayaa hab-dhaqano gaara iyo noocyada wadaxidhiidhka dhaqamada aan caamka ahayn ku keeni karaan fasiraad qaldan iyo isfaham daro.
b. Wuxuu aqoonsanayaa baahiyaha bulshada ee saameynaya caruurta, gaar ahaan caruurta yar-yar iyo raadqaadka.*
c. Wuxuu muujinayaa aqoonta arimaha ololeynta.
d. Wuxuu bilaabayaa xalinta dhibka iyo khilaafka barnaamijka iyo shaqaalaha.

HEERKA 4-AAD

a. Wuxuu difaacayaa qoysaska, maamulka iyo shaqaalaha.
b. Wuxuu sharxayaa nidaamka sharci, oo ay ku jiraan arimaha sharci iyo ololeynta saameynaya caruurta iyo qoysaskooda, wuxuuna u gudbinayaa maclumaadkan dadka kale.
c. Wuxuu sharxayaa sida siyaasadaha dawladu u saameeyaan waxbarashada barbaarinta caruurta iyo waxbarashada.
d. Wuxuu tilmaamayaa aqoonta isbadelka dhismaha kooxda wuxuuna awood u leeyahay inuu bilaabo istaraatiijayadaha xalinta dhibka iyo khilaafka goobta iyo shaqaalaha.
e. Wuxuu tilmaamayaa dadaalka lagu horumarinaayo waxbarashada ugu sareysa iyo tayada shakhsiyaadka leh baahiyo waxbarasho oo dheeriya.
f. Wuxuu la wadaagayaa xuquuqalaha iyo masuuliyadaha caruurta, waalidiinta/qoysaska, daryeel-bixiyayaasha/macalimiinta, iyo xirfadlayaasha kale madaamoo ay la xidhiidhaan baahiyaha waxbarasho ee dheeriga ah.
g. Wuxuu u adeegayaa golaha iyo dadaalada xirfadeed.

HEERKA 5-AAD

a. Wuxuu u shaqeynayaa isagoo ah af-hayeenka bulshada iyo warbaahinta daryeelka barbarinta iyo arimaha waxbarashada.
b. Wuxuu siinayaa dhaqan shaqo oo dhiirigalinaya qorshaha shaqaalaha ee lagu xalinaayo dhibaatooyinka iyo xalinta khilaafka.
c. Wuxuu u qaban karaa xafiiska midowga xirfadlayaasha.

Eray-bixinta

Ololeynta

Waalidiinta (ama qoysaska), ururada ama mutadawaciinta ka shaqeeya magaca xuquuqda iyo danaha dadka kale (sida carruurta ama dadka naafada ah). Waalidku waa u doodayaasha ugu wanaagsan ee caruurtooda.

Caadooyinka Daryeelbixinta

Caadooyinka ay go'aamiyaan baahiyaha jidheed, dareen, iyo waxbarasho ee cunuga.

Isticmaalka Cunuga

Haysashada qalab ama agabyo yaal meelaha ay carruurtu si fudud u awoodaan inay ku gaadhaan oo ay isticmaalaan maalinta oo dhan.

Koriinka Garashada

Xirfadaha la bartay ee la xidhiidha fikirka iyo sabaaynta. Koritaankani wuxuu ka dhacayaa laga bilaabo caruurnimada ilaa uu qofwayn noqdo.

Daryeel bixiye Joogto ah

Daryeel bixiyuhu inta badan wuxuu la joogaa maalintoo dhan cunuga.

Dhaqanka

Isku ururinta gaarka ah ee dhaqanka, hawlaha, caadooyinka, awoodaha la qiimeeyo, aragtiyaha dunida, iyo taariikhda taasoo ku astaamaysan koox dad ah.

DEL/DCYF

Department of Early Learning/Department of Children, Youth, and Families (Waaxda Waxbarashada Barbaarinta/ Waaxda Caruurta, Dhalinyarada, iyo Qoysaska):

DEL waxay ahayd haayadii hore ee gobolka ee la sameeyay 2006 iyadoo diirada la saarayo waxbarashada barbaarinta. DEL waxay noqotay Department of children, Youth, and Families (Waaxda caruurta, Dhalinyarada, iyo Qoysaska, DCYF) kadib markii Badhasaab Inslee saxeexay House Bill (Xeerka Guriga) 1661 on Julaay 6, 2017, isagoo abuuray DCYF. DCYF wuxuu kormeeraa adeegyo dhowr ah oo hore looga bixiyo gobolka Department of Social and Health Services (Waaxda Arimaha Bulshada iyo Adeegyada Caafimaad) iyo Department of Early Learning (Waaxda Waxbarashada Barbaarinta).

Horumarinta

Nidaamka uu cunuga ku korodhsanayo xirfado meelaha sida: koritaanka bulsho/dareen, garasho, hadal/ luuqadeed, iyo jidheed. Nidaamkan waxa kujira labada wanaagsanaanta iyo xirfadah awooda waxqaadista.

Gaadhista Koritaanada

Erayga qeexaya guulaha xusuusta leh ee koritaanka cunuga. Tusaalayaasha waxa kujira: isrog-roga, guur-guurashada, socodka iyo hadalka.

Heerarka Koriinka

Nidaamka caadiga ah ee la rajaynayo in laga helo xirfadaha ee caruurta caadi ahaan kora. Tusaalayaasha waxa kujira: guur-guurashada kahor iyo isticmaalka faraha si ay wax ugu cunan kahor inta aanay isticmaalin mulqaacadaha.

Kaladuwanaanshaha

Waxa lagu qeexaa kala duwanaanshaha iyo/ama kala gadisnaanta noocyada bani'aadamka kuuwaaso ay kujiraan shaqsiyaadka, kooxaha, bulshada, iyo shirkadaha. Tusaalayaasha waxa kujira: da'da, haybta, taariikhda aqooneed, hababka nololeed iyo awoodaha.

Jilitaanka Ruwaayada

Hawlaha jilitaanka ama hababka iska dhigista.

Badbaadinta Wadnaha iyo Sambabada (CPR)

Nidaamka gargaarka deg-dega ah ee wadne xanuunka ku lug leh cadaadinta gidaarka laabta oo lagu xidhayo neefsasho macmal ah.

Barbaarinta Caruurta

Barnaamijyada ama adeegyada loogu talagalay in lagu daboolo baahiyaha korriinka ee caruurta yar-yar ama socod-baradka (dhalashada ilaa 3 sano jir) iyo qoysaskooda.

Waxbarashada Barbaarinta

Waxbarashada Barbaarinta waxa kujira dhamaan waxbarashada iyo koriinka cunuga laga bilaabo dhalashada ilaa fasalka saddexaad.

Xirfada Waxbarashada Barbaarinta

Sida loo isticmaalay dhukumeentigan, waxa ku jira daryeel bixiyaasha cunuga ee sharciga leh ee xarumaha ama daryeelka guriga qoyska cunuga, macalimiinta dugsiga barbaarinta, shaqaalaha barnaamijka dugsiga kadib, iyo xarunta barbaarinta iyo agaasimayaasha dugsiga ka dib iyo shaqaalaha, oo ay la socdaan shaqaalaha dugsiga, oo ay ku jiraan macalimiinta xanaanada ilaa fasalka saddexaad, shaqaalaha taageerada qoyska, tababarayaasha akhris-qoraalka, maareeyayaasha adeegga cuntada, iyo maamulayaasha (tusaale maamulayaasha iyo maamule ku-xigeennada).

Early Childhood Education and Assistance Program (Barnaamijka Waxbarashada Barbaarinta iyo Caawimada Caruurta, ECEAP)

Barnaamij dugsiga barbaarinta dhammaystiran oo ay bixiso gobolka Washington kaasoo taageera koriinka caafimaadka qaba iyo guusha mustaqbalka ee carruurta aan faa'iido darrada lahayn. Bartilmaameedka dadka ECEAP waa carruurta 4-jirka ah ee dakhliga qoyskoodu uu ka hooseeyo 110 boqolkiiba heerka saboolnimada fadaraalka.

Damqasho

Awooda inuu waajaho dareen lamid ah dareenka uu waajahayo qof kale.

Qoysaska

Sida lagu isticmaalay dhokumantigan, deg-dega caruurta iyo kordhinta qoysaska.

Qayb ahaan Dhaq-dhaqaajinta Jidhka

Iyadoo la isticmaalayo gacmaha iyo faraha oo ka wadashaqaynaya hawlaha sida sawirida, qoraalka, jarida, wax cunista ama ciyaarta

Guud Dhaq-dhaqaaqa Jidhka

Iyadoo loo isticmaalayo muruqyada jidhka dhaq-dhaqaaq hab dheelitiran sida marka la cararayo, la soconayo iyo la ciyaarayo kubad.

Madaxa Bilowga

Barnaamijyo koritaano dhamaystiran oo u adeega carruurta laga bilaabo dhalashada ilaa da'da 5, haweenka uurka leh, iyo qoysaskooda. Waxay diirada saartaa cunuga oo waxayna leeyihiin hadafka guud ee kordhinta u diyaarsanaanta dugsiga ee carruurta yaryar ee qoysaska dakhligoodu hooseeyo.

Luuqada Hooyo

Luuqada uu shaqsigu helo marka ugu horaysa noloshiisa oo qayb ka ah haybta kooxda uu ka dhashay. Mararka qaar waxa lagu qeexaa marka u horaysa, luuqada koowaad ama uu u dhashay cunugu.

Kudarida

Hawlaha caruurta baahiyaha gaarka ah qabtaan inta ugu badan ama guud ahaan wakhtigooda caruurta caadi ahaan koraysa. Kudaridu waxay ku saabsan tahay xuquuqda cunuga si uu uga qaybqaato iyo barnaamijka ama waajibka dugsiga si uu u aqbalo cunuga. Ku darida waxay diiday isticmaalka barnaamijyada gaarka ah ama fasalada si loo kala saaro carruurta naafada ah iyo carruurta aan naafada lahayn iyadoo la aaminsan yahay in:

- Dhamaan caruurta oo dhami ay baran oo ay ka faa'idaysan karaan waxbarashada.
- Dugsiyada iyo barnaamijyadu waa inay la qabsadaan baahiyaha carruurta, halkii ay carruurtu la qabsan lahaayeen baahiyaha barnaamijka ama dugsiga.
- Kala duwanaanshaha shakhsi ahaaneed ee u dhexeeya carruurta ayaa ah isha hodannimada iyo kala duwanaanta.

Qorshaha Waxbarashada Shaqsiga ah (IEP)

Qorshe waxbarasho ee qoran oo loogu talagalay cunuga naafada ah ee jooga da'da dugsiga oo ay diyaariyeen koox xirfadlayaal ah (macalimiin, dhakhaatiir, iwm) iyo waalidka cunuga. IEPs waxay ku salaysan yihiin qiimaynta anshax marinta badan ee cunuga waxayna sharaxaan sida cunugu hadda yahay, waxa cunugu u baahan yahay waxbarashadiisa, iyo adeegyada uu cunug u baahan doono. Waxay dib u eegaan oo ay u cusboonaysiiyaan si sanadle ah. IEPs waxa u baahan fadaraalka Individuals with Disabilities Education Act (Xeerka Waxbarashada Shaqsiyaadka Naafada ah, IDEA).

Individualized Family Service Plan (Qorshaha Waxbarashada Shaqsiga ah, IFSP)

Dhukumeenti hagaya habka barbaarinta ee carruurta naafada ah iyo qoysaskooda. IFSP waa habka loo hirgeliyo barbaarinta caruurta ee waxtarka leh si waafaqsan Qeybta C ee sharciga Individuals with Disabilities Education Act (Xeerka Waxbarashada Shaqsiyaadka Naafada ah, IDEA). Waxay ka kooban tahay macluumaadka ku saabsan adeegyada lagama maarmaanka ah si loo fududeeyo korriinka cunuga iyo kor loogu qaado awoodda qoyska si loo fududeeyo korriinka cunuga. Iyadoo loo marayo nidaamka IFSP, xubnaha qoyska iyo bixiyeyaasha adeegga waxay u shaqeeyaan koox ahaan si ay u qorsheeyaan, u hirgeliyaan, oo ay u qiimeeyaan adeegyada ku habboon tabashooyinka gaarka ah, mudnaanta, iyo ilaha qoyska.

Cunug yar

Cunug dhashay ilaa 12 bilood jira.

Hogaan Cunuga/Calaamadaha Cunuga

Indho-indhaynta dabeecada cunuga iyo sidaasi uga jawaabida.

Barbaarinta

Barnaamijyada, taageerooyinka ama adeegyada (tusaale, adeegyada taageerada dhibaatooyinka, barnaamijyada barbaarinta caruurta, barnaamijyada waxbarashada barbaarinta) ee loogu talagalay in lagu daboolo baahiyaha gaarka ah ee carruurta iyo qoysaska.

Luuqada

Nidaamka fikradaha wadaxidhiidh iyo dareenada iyadoo la isticmaalayo dhawaaqyo, tilmaamo, calaamado ama diilimo.

Nidaamyada Waxbarasho

Nidaamka shaqsigu ulaqabsado deegaanka waxbarashadiisa/waxbarashadeeda.

Aqoonta

Awooda shaqsigu wax ku akhriyi karo, ku qori karo, ku xidhiidhi karo ama ku fahmi karo.

Warbixiyaha Loo Igmaday

Warbixiyaasha loo igmaday waa shakhsiyaad, marka ay ku jiraan shaqada caadiga ah ee shaqadooda iyo sababtoo ah waxay xidhiidh joogto ah la leeyihiin carruurta, looga baahan yahay inay soo sheegaan (ama ay keenaan warbixin la sameeyo) mar kasta oo uu dhaco xad gudub jidheed, galmo, ama nooc kale oo xadgudub ah lagu arko ama la sameeyo. laga shakisan yahay, ama marka ay jirto caddayn dayacaad, dhacdo aqooneed, ama dhaawac halis ah oo dhawaan dhacay.

Mental Health (Caafimaadka Maskaxda)

Sida uu qofku u fikiro, u dareemo una dhaqmo marka ay la kulmaan xaaladaha nolosha. Waxa kujira sida loo waajaho iskubuuqa, la xidhiidhka dadka kale iyo samaynta go'aamada.

Hage

Shaqsi kula wadaaga khibrad, aqoon iyo xikmad ku saabsan aqoon gaar ah.

Xirfadaha Isticmaalka Dhaq-dhaqaaqa Jidhka

Awooda shaqsiga uu u isticmaalo kooxaha muruqyada waawayn ama yar-yar. Isticmaalka dhaq-dhaqaaqa jidhka waxa lagu qeexaa isticmaalka muruqyada waawayn ee hawlaha sida orodka ama bootinta. Isticmaala dhaq-dhaqaaqa jidhka ee hawlaha yar-yar waxa lagu qeexaa wadashaqaynta muruqyada yar-yar ee looga baahanyahay shayada sida qoraalka ama xidhashada baldhamada shaadhka.

Deegaan Akhris

Deegaan kaasoo akhriska iyo qoraalka loo isticmaalo si aad u kala duwan oo dhab ah, ujeedada maalin kasta.

Horumarinta Xirfada

Waxa lagu qeexaa xirfadaha iyo aqoonta laga gaadhay labadaba horumarinta shakhsi ahaaneed iyo horumarinta xirfada. Horumarinta xirfada waxa ku jira dhamaan noocyada fursadaha waxbarasho ee la fududeeyay, laga bilaabo shahaado jaamacadeed ilaa kooras shaqo oo rasmi ah, shirar iyo fursado waxbarasho oo aan rasmi ahayn oo loo nidaamiyay hawl ahaan. Waxaa jira habab kala duwan oo loo maro horumarinta xirfadda, oo ay ku jiraan tababarka, hawlaha bulshooyinka, barashada casharka, latalinta, kormeerka dib u eegista iyo caawinta farsamada.

Bixiyaasha

Sida lagu isticmaalay dhokumantigan, waxa kujira waxbarashada barbaarinta iyo xirfadlyaasha daryeelka caafimaad, iyadoo ay ku xidhan tahay mawduuca.

Gudbin

Dhinaca barbaarinta caruurta, habka lagu caawinayo qoyska ama daryeel bixiyaasha xanaanada cunugga inay helaan adeeg, oo ay ku jirto ku xidhida cunuga ama haayada hogaanka qoyska ama degmada dugsiga ee adeegyada waxbarashada gaarka ah.

Jawaabta Daryeel Bixinta Cunuga Yar-Socod baradka ah

Waxaa lagu qeexaa daryeel ilaalinaysa waxa cunug xiiseeyo, siinta khibrada cunuga si uu ula falgalo waxa isaga ama iyada xiisaynayso, balaadhinta isdhexgalka, fahamka in caruurta yar-yar iyo khibradaha waxbarasho ee socod baradka ay yihiin manhajka.

Baadhitaan

Qiimayn kooban oo loo nashqadeeyay in lagu aqoonsado caruurta kuwaasoo khatar ugu jira dhibaatooyin caafimaad, dhibaatooyin koriimeed, iyo/ama xaalado naafo. Caruurtani waxay u baahan karaan inay helaan adeegyo barbaarin caawimo sida ugu dhakhsaha badan uguna macquulsan.

Dabeecada Isxakamaynta

Awooda uu qofku ku xakamayn karo dareenada iyo dabeecadaha.

Baahiyaha Gaarka ah

Tani waxa ay tilmaamaysaa baahiyaha carruurta ee dib u dhaca bulsheed, shucuureed, isgaarsiin, garaad, ama dib u dhac jidheed ama naafo ah. Kalmada gaar ah waxa lagasoo amaahday qaybta waxbarashada gaarka ah. Eray bixintan laguma khalkhali doono baahiyaha dhaqan.

Istaraatijiyado

Hawlaha waxbarasho oo la soo jeediyay oo ay isticmaali karaan daryeel bixiyeyaasha guriga ama daryeelka barbaarinta iyo waxbarashada hore si ay u caawiyaan carruurta horumarinta tilmaamayaasha iyo yoolalka la doonayo.

Tixraacyada

Batshaw, M., iyo Perret, Y., (1992). Caruurta Naafada ah: Agab Caafimaad. Daabacaada Saddexaad. Shirkada Daabacaada Paul H. Brookes. Baltimore, Maryland.

Bredekamp, S., and Copple, C,. (2009). Hawsha Kuhaboonaanta Koriinka ee Barnaamijyada Barbaarinta Caruurta ee u Adeegaya Caruurta laga Bilaabo Dhalashada ilaa Da'da 8. National Association for the Education of Young Children (Ururka Heer Qaran ee Waxbarashada Caruurta Da'ada Yar). Washington, DC.

Clifford, R., Cryer, D., iyo Harms, T. (2005). Cabirka Heerka Deegaanka Barbaarinta: Daabacaada Dib Loo Eegay. Macalimiinta Kuliyada Warbaahinta, Jaamacada Columbia, NY

Clifford, R., Cryer, D., iyo Harms, T. (2006). Cabirka Heerka Deegaanka Cunuga/Socod baradka: Daabacaada Dib Loo Eegay. Macalimiinta Kuliyada Warbaahinta, Jaamacada Columbia, NY

Heerarka Tayada Asaasiga ah ee Barnaamijyada Waxbarashada Barbaarinta: Cutubka 110-300 WAC. **https://app.leg.wa.gov/wac/default.aspx?cite=110-300&full=true#110-300**

Gopnik, A., Kuhl, P., iyo Meltzoff, A. (1999). Aqoonyahanada Xigashada: Waxa Waxbarashada Barbaarintu ay Inoo Sheegayso. Harper Perennial, New York, NY.

Hawley, T., iyo Gunner, M. (2000). Bilaabista Caqliyaysan: Sida Khibrada Barbaarintu u Saamayso Koriinka Maskaxda. Kahortaga Wax aad u Yar.

Lacagta iyo EBER ILAA SADDEX. Dib loo celiyay Feebarwari 2010 **www.ounceofprevention.org/news/pdfs/Starting_Smart.pdf**

Kansas-Missouri. (2001). Awoodaha Muhiimka ah ee Daryeelka Barbaarinta iyo Waxbarashad Xirfadlayaasha Kansas iyo Missouri. Dib loo Celiyay

Diiseembar 2009 **www.srskansas.org/KEESM/Appendix/C-8_Core_CompetenciesB&W.pdf**

Lerner, C., iyo Parlakian, R., (2000) Caruurta Aayar Iskulayliya: Waxa Ay La Macno Tahay iyo Waxa Lasamaynayo. EBER ILAA SADDEX: Xarunta Qaranka ee Caruurta yar-yar, Socod baradka iyo Qoysaska. Dib loo celiyay Feebarwari 2010 **www.zerotothree.org/site/PageServer?pagename=ter_key_challbehav_slowwarmup&AddInterest=1503**

Mangione, P. (1995) Daryeel bixinta Cunuga yar/Socod baradka: Tilmaamta Koriinka Garashada iyo Waxbarashada. Waaxda Waxbarashada ee California.
Sacramento, CA.

March of Dimes. (2003) Fahamka Dabeecada Kalmada Cunug yar: Dabeecada Cunuga, Talaabooyinka iyo Calaamadaha. Dib loo celiyey Febraayo

2010 **www.marchofdimes.com/nursing/modnemedia/othermedia/infantBehavior.pdf**

National Association for the Education of Young Children (Ururka Heer Qaran ee Waxbarashada Caruurta Yaryar). (2003). Diyaarinta Xirfadlayaasha Barbaarinta Caruurta. National Association for the Education of Young Children (Ururka Heer Qaran ee Waxbarashada Caruurta Yaryar) Washington, DC.

Xafiiska Madaxa Bilawga, Administration for Children and Families (Maamulka Caruurta iyo Qoysaska), U.S. Department of Health and Human Services (Waaxda Caafimaadka ee Maraykanka) iyo Adeegyada Bani'aadamka. SOLAR. Adkaynta Hawlaha Waxbarasho iyo Natiijooyinka: Borofaaylka Xirfada Shaqaalaha Fasalka Barbaarinta.

Waaxda Xidhiidhka Dadwaynaha ee Wisconsin. (2008). Nidaamyada Heerarka Waxbarashada Barbaarinta ee Wisconsin: Daabacaada Labaad. Xarunta Macluumaadka Daryeelka Cunuga ee Wisconsin. Madison, WI.

Waxbarashada Barbaarinta iyo Halbeegyada Koriinta ee Gobolka Washington. Hagaha Waxbarashada iyo Koriinka Caruurta Yar-yar: Laga Bilaabo Galitaanka Dugsiga Barbaarinta. (2005). Gobolka Washington.

Tixraacyada qaarkood ayaa laga yaabaa in dib loo eego ama aan la helin Sebtembar 2022.

Washington State Department of
CHILDREN, YOUTH & FAMILIES

www.dcyf.wa.gov

DCYF ma takoorto waxayna usiisaa helitaan siman barnaamijyadeeda iyo adeegyadeeda, dhamaan dadka iyadoon loo tixgalin isirka, midabka, jinsiga, diinta, caqiidada, xaalada guur, dhalashada, rabitaanka galmo, da'da, xaalad ciidan ama jiritaanka naafo jidheed, dareen ama maskaxeed.

*Haddii aad rabto nuqullo dukumeenti ah oo qaab kale ah ama luuqad kale ah, fadlan kala xidhiidh DCYF Constituent Relations (Xidhiidhada Qaybaha) 1-800-723-4831 ama iimaylkal **communications@dcyf.wa.gov**.*

DCYF PUBLICATION EPS_0023 SM (09-2022) Somali